

Ghid practic privind apartenența la un anumit grup social

Ediția a doua

Ghid practic privind apartenența la un anumit grup social

Ediția a doua

Mai 2025

La 19 ianuarie 2022, Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) a devenit Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA). Toate trimerile la EASO, la produsele și organismele EASO trebuie înțelese ca trimeri la EUAA.

Manuscris finalizat în martie 2025

Ediția a doua

Nici Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și nici orice alte persoane care acționează în numele EUAA nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile oferite în continuare.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025

Print	ISBN 978-92-9418-354-5	doi:10.2847/9884425	BZ-01-25-011-RO-C
PDF	ISBN 978-92-9418-353-8	doi:10.2847/9398271	BZ-01-25-011-RO-N

© Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), 2025

Ilustrația de pe copertă HISTOCK, © Adobe Stock, 2025.

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei. Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt deținute de EUAA, este posibil să fie necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective.

Despre ghid

De ce a fost creat acest ghid? Misiunea Agenției Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) este de a facilita și sprijini activitățile statelor membre ale Uniunii Europene (UE) și ale țărilor asociate spațiului Schengen [țările UE+ ⁽¹⁾] în ceea ce privește punerea în aplicare a sistemului european comun de azil (SECA). În conformitate cu obiectivul său general de a promova o punere în aplicare corectă și eficientă a SECA și de a permite convergența, EUAA elaborează standarde și indicatori operaționali comuni, îndrumări și instrumente practice.

Cum a fost elaborat acest ghid? Prima ediție a prezentului ghid a fost publicată în 2020. A fost creat de experți din întreaga UE, cu contribuții valoroase din partea Comisiei Europene, a Înalțului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și a Consiliului European pentru Refugiați și Exilați ⁽²⁾. Elaborarea ghidului a fost facilitată și coordonată de EUAA (la momentul respectiv, EASO). Înainte de finalizare, ghidul a făcut obiectul unei consultări cu toate țările UE+ prin intermediul Rețelei privind procesele de azil. Ghidul a fost adoptat de Consiliul de administrație al EUAA în mai 2025.

Această a doua ediție integrează dispozițiile relevante ale actelor legislative reformate ale noului Pact privind migrația și azilul ⁽³⁾ și cuprinde noua jurisprudență a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).

Dorim să adresăm mulțumiri membrilor grupului de lucru care au pregătit redactarea celei de-a doua ediții a acestui ghid: Yvonne Bengtsson, Mi Christiansen, Stephen Hand, Laura Jesaulkova, Elsabe Johanna Klingbeil, Pawel Stefanek și Josine Sunter.

Cui se adresează ghidul? Ghidul este destinat în primul rând ofițerilor de decizie, intervievatorilor și factorilor de decizie, precum și responsabililor de elaborarea politicilor din cadrul autorităților decizionale naționale. În plus, ghidul este un instrument util responsabililor cu calitatea și consilierilor juridici, precum și altor persoane care lucrează sau care sunt implicate în domeniul protecției internaționale în contextul UE.

Cum se utilizează acest ghid? Ghidul este structurat în trei părți principale: 1) baza juridică, 2) analiza juridică, ce alcătuiește nucleul ghidului și 3) aplicarea concretă a analizei juridice asupra mai multor profiluri întâlnite frecvent. Ultima secțiune a ghidului cuprinde o prezentare practică a principalelor idei de reținut, un rezumat al unora dintre cele mai relevante hotărâri ale CJUE în acest domeniu și referințe juridice.

⁽¹⁾ Cele 27 de state membre ale UE plus Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția.

⁽²⁾ Rețineți că ghidul final nu reflectă neapărat poziția UNHCR sau a Consiliului European pentru Refugiați și Exilați.

⁽³⁾ Comisia Europeană: Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne, „Pactul privind migrația și azilul”, site-ul Comisiei Europene, 21 mai 2024, accesat la 23 ianuarie 2025, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_ro.

Trebuie subliniat că prezentul document nu furnizează îndrumări specifice fiecărei țări. Pentru astfel de îndrumări, referitoare la aplicabilitatea motivului de persecuție constând în „apartenența la un anumit grup social” în contextul anumitor țări de origine, vezi îndrumările EUAA specifice țărilor: <https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/country-guidance>.

Cum se raportează acest ghid la legislația și practicile naționale? Ghidul este un instrument de convergență non-tehnic. Nu are caracter juridic obligatoriu și reflectă standarde stabilite de comun acord.

Cum se raportează acest ghid la alte instrumente ale EUAA? Acest ghid practic trebuie folosit împreună cu alte ghiduri și instrumente practice disponibile. Toate instrumentele practice ale EUAA sunt disponibile public online pe site-ul EUAA: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

Ghidurile practice, instrumentele și analizele judiciare ale EUAA la care se referă acest ghid practic vor fi actualizate treptat în perioada 2025-2027. Actualizările vor alinia aceste publicații cu instrumentele legislative ale Pactului privind migrația și azilul. După publicare, publicațiile actualizate vor fi disponibile și online pe paginile web ale EUAA, enumerate direct mai sus. Această a doua ediție este aplicabilă numai începând cu iunie 2026. Înainte de această dată și pentru orice cerere de protecție internațională depusă înainte de această dată, ghidul aplicabil este EASO, *Ghid privind apartenența la un anumit grup social*, martie 2020, <https://www.euaa.europa.eu/ro/publications/easo-ghid-privind-apartenenta-la-un-anumit-grup-social>.

Declinarea responsabilității

Acest ghid a fost elaborat fără a aduce atingere principiului potrivit căruia doar Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate da o interpretare cu valoare de autoritate a dreptului UE.

Cuprins

Lista abrevierilor	7
Introducere	8
1. Baza juridică a conceptului de apartenență la un anumit grup social	10
1.1. Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale.....	10
1.2. Jurisprudența UE	11
2. Apartenența la un anumit grup social în cadrul procesului de examinare	13
3. Analiză juridică	15
3.1. Abordare cumulativă.....	15
3.2. Caracteristica comună	16
3.3. Identitatea proprie	20
3.4. Apartenență.....	23
3.5. Legătura (din motive de).....	26
3.6. Considerații specifice	26
3.6.1. Pluralitatea motivelor	26
3.6.2. Pluralitatea motivelor de persecuție	27
3.6.3. Evaluarea individuală	27
4. Aplicarea analizei privind apartenența la un anumit grup social.....	28
4.1. Profiluri legate de orientări sexuale, identități de gen, exprimări de gen și caracteristici sexuale	28
4.1.1. Caracteristica comună	29
4.1.2. Identitatea proprie	30
4.1.3. Legătura.....	31
4.2. Genul.....	31
4.2.1. Un anumit grup social de femei.....	33
4.2.2. Femeile care refuză sau pun capăt unei căsătorii forțate.....	35
4.2.3. Femeile care se identifică cu valoarea egalității între femei și bărbați.....	36
4.2.4. Mutilarea genitală a femeilor.....	38
4.2.5. Alte posibile profiluri legate de gen	40
4.3. Copiii.....	41
4.4. Victimele traficului de persoane	42
4.4.1. Caracteristica comună	43
4.4.2. Identitatea proprie	43
4.4.3. Legătura.....	43

4.5. Persoanele cu dizabilități sau cu diferite boli	44
4.5.1. Caracteristica comună	44
4.5.2. Identitatea proprie	44
4.5.3. Legătura.....	44
4.5.4. Persoanele cu dizabilități	45
4.5.5. Persoanele cu albinism.....	46
Idei principale de reținut.....	47
5. Jurisprudența UE.....	49

Lista abrevierilor

Abreviere	Definiție
Convenția privind statutul refugiaților	Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul din 1967 la aceasta (denumită „Convenția de la Geneva” în legislația UE în materie de azil și de către CJUE)
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
DCPI	Directiva privind condițiile pentru protecția internațională – Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)
EUAA	Agenția Uniunii Europene pentru Azil
LGBTIQ	persoane lesbiene, gay, bisexuale, transgen, intersexuale și <i>queer</i>
MGF	mutilare genitală a femeilor
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
RCPI	Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale – Regulamentul (UE) 2024/1347 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului și de abrogare a Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului
SECA	sistemul european comun de azil
SOGIESC	orientări sexuale, identități de gen, exprimări ale genului și caracteristici sexuale
State membre	statele membre ale UE
Țările UE+	statele membre ale UE și Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția
UE	Uniunea Europeană
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

Introducere

Convenția din 1951 privind statutul refugiaților include apartenența la un anumit grup social printre cele cinci motive ale unei temeri bine întemeiate de persecuție menționate în definiția termenului „refugiat” ⁽⁴⁾. Acest concept, deși fundamental în legislația cu privire la refugiați, este adesea dificil de interpretat și de aplicat din cauza caracterului său nuanțat. Nu se folosește frecvent în afara contextului Convenției privind statutul refugiaților, iar sensul său principal rezultă din însăși Convenția privind statutul refugiaților.

Având în vedere legătura intrinsecă existentă cu Convenția privind statutul refugiaților, atunci când se discută despre apartenența la un anumit grup social, este esențial să se ia în considerare contextul unei temeri bine întemeiate de persecuție. Deși poate fi relevant să se discute despre afilierea politice sau grupurile etnice dintr-o anumită țară ca subiect independent, o astfel de analiză devine mai puțin semnificativă în afara cadrului privind refugiații, unde riscul de persecuție este preocuparea centrală. Apartenența la un anumit grup social nu este un concept de sine stătător și trebuie înțeleasă ca parte a unei evaluări mai ample care implică riscul de persecuție. Ea nu poate fi analizată izolat fără acest context critic.

Conceptul de „apartenență la un anumit grup social” este intrinsec contextual. După cum s-a subliniat în îndrumările UNHCR privind protecția internațională, nu există o listă completă sau „închisă” a anumitor grupuri sociale ⁽⁵⁾. Conceptul trebuie interpretat în contextul caracterului diversificat și evolutiv al grupurilor în diferite societăți. În plus, în Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale (RCPI) ⁽⁶⁾, percepția asupra societăților din jur este recunoscută drept componentă fundamentală a definirii unui anumit grup social.

Prin urmare, acest ghid nu urmărește să stabilească în mod definitiv ce profiluri sunt considerate drept anumite grupuri sociale. În schimb, oferă un cadru juridic pentru a evalua dacă un profil specific ar trebui considerat un anumit grup social într-o anumită țară de origine, în sensul definiției refugiatului. Această evaluare trebuie să țină întotdeauna seama de condițiile predominante și de percepțiile societății din țara de origine.

⁽⁴⁾ Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU), [Convenția privind statutul refugiaților](#), Geneva, 28 iulie 1951, Seria de tratate a ONU, vol. 189, p. 137, și [Protocolul privind statutul refugiaților](#), 31 ianuarie 1967, Seria de tratate a ONU, vol. 606, p. 267 (numite și „Convenția de la Geneva” în legislația UE în domeniul azilului și de CJUE).

⁽⁵⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, p. 2.

⁽⁶⁾ Articolul 10 alineatul (1) litera (d) punctul (ii) din [Regulamentul \(UE\) 2024/1347](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului și de abrogare a Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L, 2024/1347, 22.5.2024).

Acest ghid urmărește să stabilească o abordare standardizată și o terminologie comună pentru aplicarea conceptului de „apartenență la un anumit grup social” în cadrul SECA. Pentru a îmbunătăți capacitatea de utilizare practică, combină analiza juridică și exemple ilustrative de profiluri întâlnite frecvent, demonstrând cum pot fi aplicate în practică aceste analize. Ghidul se încheie cu un rezumat al considerentelor esențiale, puncte-cheie de reținut și o prezentare concisă a hotărârilor semnificative ale CJUE relevante pentru determinările de anumite grupuri sociale.

1. Baza juridică a conceptului de apartenență la un anumit grup social

Apartenența la un anumit grup social este menționată explicit atât în Convenția privind statutul refugiaților ⁽⁷⁾, cât și în RCPI, ca unul dintre cele cinci motive de persecuție. Această secțiune prezintă legislația UE referitoare la apartenența la un anumit grup social și oferă o imagine de ansamblu asupra jurisprudenței relevante a CJUE. Interpretarea conceptului de „anumit grup social” tinde să evolueze în timp ⁽⁸⁾.

1.1. Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale

RCPI prezintă conceptul de „apartenență la un anumit grup social” la articolul 10 alineatul (1) litera (d).

Articolul 10 din RCPI

1. Atunci când se evaluează motivele de persecuție, se ține seama de următoarele elemente:

[...]

(d) noțiunea de apartenență la un anumit grup social include, în special, apartenența la un grup:

- (i) ai cărui membri au în comun sau sunt percepuți ca având în comun o caracteristică înnăscută sau un trecut care nu poate fi schimbat ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitatea sau conștiința lor încât nu ar trebui să fie forțați să renunțe la aceasta; și
- (ii) care are o identitate proprie în țara în cauză, fiind perceput ca diferit de societatea înconjurătoare;

[...]

În funcție de situația din țara de origine, noțiunea de apartenență la un anumit grup social menționată la primul paragraf litera (d) include apartenența la un grup ai cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen și exprimării de gen, li se acordă atenția corespunzătoare în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup.

⁽⁷⁾ Adunarea Generală a ONU, [Convenția privind statutul refugiaților](#), Geneva, 28 iulie 1951, Seria de tratate a ONU, vol. 189, p. 137. Vezi articolul 1 secțiunea A alineatul (2).

⁽⁸⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, p. 2.

1.2. Jurisprudența UE

În scopul prezentului ghid se ia în considerare următoarea jurisprudență a CJUE (vezi extrasele din rezumatele oficiale ale cauzelor CJUE, secțiunea [5. „Jurisprudența UE”](#)).

CJUE, *X, Y și Z*, 2013 ⁽⁹⁾

CJUE a primit o cerere de decizie preliminară din partea Raad van State (Țările de Jos) referitoare la evaluarea cererilor de protecție internațională bazate pe orientarea sexuală.

Instanța de trimitere a formulat trei întrebări:

1. Dacă homosexualii pot constitui un anumit grup social (în sensul articolului 10 din [Directiva 2011/95/UE](#) ⁽¹⁰⁾).
2. Cum ar trebui să se evalueze ce constituie un act de persecuție în ceea ce privește activitățile homosexuale?
3. Incriminarea activităților homosexuale constituie persecuție?

CJUE, *F*, 2018 ⁽¹¹⁾

CJUE i s-a solicitat de către o instanță din Ungaria să pronunțe o decizie preliminară cu privire la utilizarea expertizelor psihologice pentru a evalua credibilitatea declarațiilor făcute de un solicitant care invocă teama de persecuție din motive legate de orientarea sa sexuală.

CJUE, *Ahmedbekova*, 2018 ⁽¹²⁾

CJUE primise de la o instanță administrativă din Bulgaria solicitarea de a pronunța o decizie preliminară cu privire la interpretarea unor dispoziții diverse din Directiva privind condițiile pentru protecția internațională (DCPI) și din Directiva privind procedurile de azil ⁽¹³⁾. Instanța de trimitere a formulat în solicitarea sa nouă întrebări. Prin a șaptea întrebare, aceasta a dorit să știe dacă faptul că un solicitant a formulat o acțiune împotriva țării sale de origine la Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilește apartenența solicitantului la un anumit grup social sau constituie o opinie politică în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (e) din DCPI.

⁽⁹⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel/ X, Y și Z*, cauzele conexe C199/12-C201/12, EU:C:2013:720. Rezumat disponibil în [baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil](#).

⁽¹⁰⁾ [Directiva 2011/95/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare) (JO L 337, 20.12.2011).

⁽¹¹⁾ CJUE, Hotărârea din 25 ianuarie 2018, *F/Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-473/16, EU:C:2018:36. Rezumat disponibil în [baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil](#).

⁽¹²⁾ CJUE, Hotărârea din 4 octombrie 2018, *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova și Rauf Emin Ogla Ahmedbekov/ Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, C-652/16, EU:C:2018:801. Rezumat disponibil în [baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil](#).

⁽¹³⁾ [Directiva 2013/32/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare) (JO L 180/60, 29.6.2013).

CJUE, WS, 2024 ⁽¹⁴⁾

CJUE a fost sesizată de o instanță administrativă bulgară cu o cerere de decizie preliminară cu privire la diverse dispoziții ale DCPI. Instanța de trimitere a formulat în solicitarea sa cinci întrebări. În primele trei întrebări, care au fost examinate împreună, instanța de trimitere a întrebat în esență dacă, în funcție de circumstanțele din țara de origine, femeile din această țară:

pot fi considerate, în ansamblu, ca aparținând unui „anumit grup social”, ca „motiv al persecuției” de natură să conducă la recunoașterea statutului de refugiat, sau dacă femeile vizate trebuie să împărtășească o caracteristică comună suplimentară pentru a aparține unui astfel de grup ⁽¹⁵⁾.

CJUE, K și L, 2024 ⁽¹⁶⁾

CJUE a fost sesizată de un tribunal districtual olandez cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea noțiunii de „apartenență la un anumit grup social”. Instanța de trimitere a formulat cinci întrebări:

În primele două întrebări, instanța a întrebat:

în esență, dacă articolul 10 alineatul (1) litera (d) și articolul 10 alineatul (2) din DCPI trebuie interpretate în sensul că, în funcție de condițiile existente în țara de origine, pot fi considerate ca aparținând „unui anumit grup social” – ca „motiv de persecuție” care poate conduce la recunoașterea statutului de refugiat – femeile resortisante ale acestei țări, inclusiv cele minore, care împărtășesc drept caracteristică comună identificarea efectivă cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, consacrată în special la articolul 2 din Tratatul UE, intervenită în cursul șederii lor într-un stat membru. ⁽¹⁷⁾

⁽¹⁴⁾ CJUE, Hotărârea din 16 ianuarie 2024, [WS/Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet](#), C-621/21, EU:C:2024:47. Rezumat disponibil în [baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil](#).

⁽¹⁵⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 35.

⁽¹⁶⁾ CJUE, Hotărârea din 11 iunie 2024, [K și L/Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid](#), C-646/21, EU:C:2024:487. Rezumat disponibil în [Baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil](#).

⁽¹⁷⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 34.

2. Apartenența la un anumit grup social în cadrul procesului de examinare

Apartenența la un anumit grup social nu este o noțiune de sine stătătoare, nu poate fi analizată izolat și trebuie evaluată doar într-un context în care se poate stabili că există teamă de persecuție în țara de origine.

Ghidul EUAA privind condițiile de obținere a statutului de protecție internațională ⁽¹⁸⁾ prezintă examinarea unei cereri individuale de protecție internațională ca proces pas cu pas.

Procesul prin care sunt examinate **elementele definiției refugiatului** este descris mai jos. În fiecare etapă trebuie efectuată o evaluare.

Etapa 1: Considerații preliminare

Solicitantul este resortisant al unei țări terțe sau apatrid și se află în afara țării sale de cetățenie sau, dacă este apatrid, în afara țării în care își avea anterior reședința obișnuită.

Etapa 2a: Persecuția

Tratamentul de care se teme solicitantul constituie persecuție, adică este o încălcare suficient de gravă a drepturilor fundamentale ale omului sau o acumulare de diverse măsuri care este suficient de gravă, luând o formă menționată printre altele la articolul 9 alineatul (2) din RCPI.

Etapa 2b: Teamă bine întemeiată

Teama de persecuție este bine întemeiată.

Etapa 2c: Motivul (motivele) persecuției

Persecuția sau absența protecției împotriva unor astfel de acte este legată (cel puțin parțial) de unul dintre următoarele motive (reale sau imputate):

- rasă
- religie
- naționalitate
- apartenență la un anumit grup social
- opinie politică.

⁽¹⁸⁾ EASO, [Ghid practic privind condițiile de obținere a statutului de protecție internațională](#), aprilie 2018, p. 42.

Etapă 3: Protecție subsidiară

Eligibilitatea pentru protecție subsidiară este examinată numai atunci când solicitantul nu poate fi considerat refugiat, adică atunci când nu este îndeplinită niciuna dintre condițiile de la etapa 2a, 2b sau 2c.

Etapă 4: Protecție în țara de origine

Nu există protecție în țara de origine sau agenții de protecție nu pot sau nu doresc să o asigure; sau protecția are caracter temporar sau nu este efectivă, adică nu îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 7 din RCPI.

Etapă 5: Alternativă de protecție în interiorul țării de origine

Se stabilește că solicitantul nu are la dispoziție nicio alternativă de protecție în interiorul țării de origine, pe baza criteriilor prevăzute la articolul 8 din RCPI.

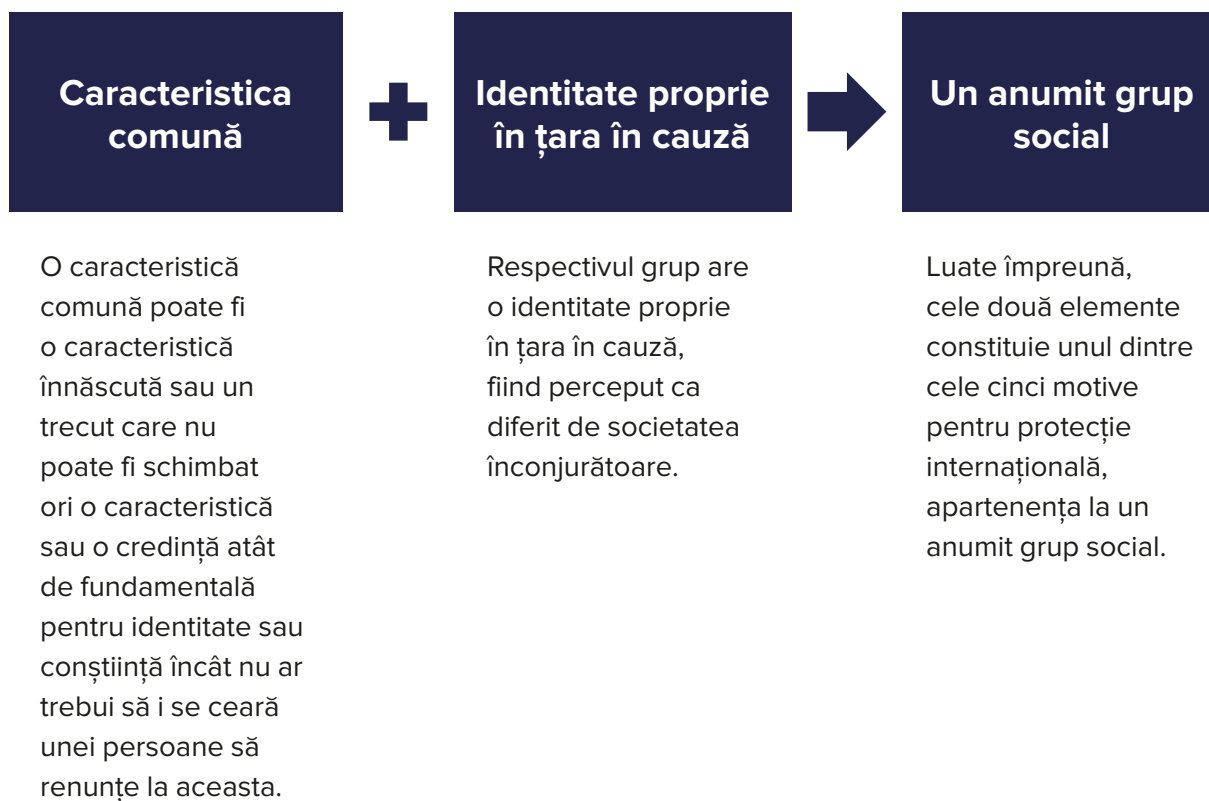
Noțiunea de apartenență la un anumit grup social nu poate duce la recunoașterea statutului de refugiat decât dacă există și o teamă bine întemeiată de persecuție, cu condiția să se stabilească o legătură între teamă și motivul acesteia.

3. Analiză juridică

3.1. Abordare cumulativă

În conformitate cu articolul 10 alineatul (1) litera (d) din RCPI, un anumit grup social este definit prin două elemente **cumulative**.

Abordarea cumulativă înseamnă că trebuie îndeplinite ambele criterii prezentate mai sus, respectiv „caracteristică comună” și „identitate proprie”. Cu alte cuvinte, nu este suficient să se determine că grupul are în comun anumite caracteristici, un anumit trecut sau credințe comune. Aceste trăsături ale grupului trebuie să fie vizibile și pentru ceilalți, pentru ca grupul să fie perceput ca diferit.

Abordarea cumulativă a fost reafirmată prin hotărârile CJUE în cauzele *X, Y și Z*, *WS* și *K și L* ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ CJUE, 2013, *X, Y și Z*, op. cit., nota de subsol 9, punctul 45, reiterat în CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14, punctul 40 și în CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 40.

CJUE, X, Y și Z, 2013 ⁽²⁰⁾

Potrivit acestei definiții, un grup este considerat un «anumit grup social» atunci când, în particular, sunt îndeplinite două condiții cumulative.

Pe de o parte, membrii săi împărtășesc o caracteristică înnăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta.

Pe de altă parte, respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză întrucât este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare. (punctul 45)

Notă privind abordarea UNHCR

În acest context, trebuie precizat că, spre deosebire de cele prevăzute în RCPI, UNHCR nu aplică o „abordare cumulativă”. UNHCR explicitează astfel noțiunea de „anumit grup social”:

Un anumit grup social este un grup de persoane care împărtășesc o caracteristică comună, alta decât riscul de a fi persecutate, sau care sunt percepute ca grup de către societate. De multe ori, caracteristica va fi înnăscută, imposibil de schimbat sau este în alt mod fundamentală pentru identitate, conștiință sau exercitarea drepturilor omului. ⁽²¹⁾

3.2. Caracteristica comună

Secțiunea de față se concentrează asupra primului set de cerințe prevăzute la articolul 10 alineatul (1) litera (d) din RCPI, care se referă la **o caracteristică, un trecut sau o credință comună**.

⁽²⁰⁾ CJUE, 2013, *X, Y și Z*, op. cit., nota de subsol 99, punctul 45.

⁽²¹⁾ UNHCR, *Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees* [Îndrumări privind protecția internațională: „Aparența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, p. 3.

Caracteristici înnăscute: o caracteristică înnăscută se referă la o trăsătură care este inerentă sau intrinsecă individului, adesea una cu care o persoană se naște. Este important de remarcat că, deși este înnăscută, această caracteristică nu trebuie să fie imuabilă – ceea ce înseamnă că nu este necesar să fie fixă, permanentă sau imposibil de schimbat.

Istorie comună: un context comun poate fi definit prin experiențe comune semnificative, statut ereditar sau alți factori, cum ar fi mediul social sau educațional. Acest trecut leagă indivizii prin aspecte semnificative ale istoriei sau identității lor, creând o bază comună pentru apartenența la un anumit grup social.

Caracteristică sau credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta: sunt, de regulă, caracteristici legate de un drept fundamental al omului. O persoană nu poate fi obligată să renunțe la această caracteristică sau credință și nici nu ar trebui să i se ceară s-o ascundă sau să se arate rezervată în exprimarea ei ⁽²²⁾. UNHCR afirmă următoarele: „Această definiție a unui anumit grup social include [...] acele [caracteristici] care, deși pot fi schimbate, nu ar trebui schimbate forțat deoarece sunt strâns legate de identitatea persoanei sau reprezintă exprimarea unor drepturi fundamentale ale omului.” ⁽²³⁾

Este important să se admită că cele trei categorii de caracteristici comune prezentate mai sus sunt complementare. Ele se pot suprapune și pot fi interpretate diferit de la un stat membru la altul. Aceste categorii sunt unificate printr-un principiu comun de bază, iar un profil individual se poate alinia la mai multe categorii, în funcție de practicile naționale de luare a deciziilor. De exemplu, deși nu este imuabilă, „vârsta” poate fi încadrată la „caracteristică înnăscută” conform unor practici sau la „trecut care nu poate fi schimbat” conform altora. Atunci când o caracteristică se încadrează în mod rezonabil în două sau trei categorii, identificarea celei mai adecvate categorii nu este esențială pentru continuarea procesului de determinare. În schimb,

⁽²²⁾ CJUE, 2013, [X, Y și Z](#), op. cit., nota de subsol 9 și reiterată în CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 63.

⁽²³⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, p. 3.

este important să se treacă întotdeauna în revistă toate categoriile înainte de a decide dacă este îndeplinit criteriul caracteristicii comune.

Nu este necesar ca solicitantul să posede efectiv caracteristica comună. Atât timp cât caracteristica îi este atribuită sau imputată în țara de origine, condiția caracteristicii comune este îndeplinită ⁽²⁴⁾.

Mai jos veți găsi o listă neexhaustivă cu exemple de caracteristici comune întâlnite frecvent. Trebuie să se țină seama că, pentru a stabili un anumit grup social, caracteristicile comune trebuie completate de o analiză a identității proprii a grupului într-o anumită țară de origine.

- **Sexul biologic și genul:** sexul și genul pot fi considerate caracteristici înăscute, chiar dacă nici sexul, nici genul nu sunt imuabile, ci pot fi schimbate. În cauza *WS* ⁽²⁵⁾, CJUE a hotărât că a fi femeie constituie o caracteristică înăscută și, prin urmare, este suficientă pentru a îndeplini condiția de caracteristică comună.

În practică însă, în majoritatea țărilor de origine criteriul „identității proprii” va fi justificat numai dacă sexul biologic și/sau genul sunt combinate cu alte caracteristici comune relevante pentru ca societatea înconjurătoare să perceapă un anumit grup ca fiind diferit.

- **Afecțiuni congenitale:** afecțiunile congenitale, cum ar fi albinismul, pot fi considerate o caracteristică înăscută.
- **Dizabilități** ⁽²⁶⁾: anumite dizabilități fizice și psihice pot fi considerate caracteristici înăscute, în special când sunt prezente de la naștere, cum ar fi cecitatea, surditatea sau anumite tulburări de dezvoltare. Persoanele cu alte dizabilități pot fi considerate ca având un context comun care nu poate fi schimbat, creând un anumit grup social bazat pe experiențe și provocări comune. În special, dizabilitățile rezultate în urma conflictelor sau a resturilor explozive de război pot intra, de asemenea, în această categorie, subliniind impactul circumstanțelor externe care afectează permanent starea de bine fizică sau psihică a persoanelor.
- **Transgresiunea normelor morale și încălcarea normelor dominante:** anumite acte de transgresiune a normelor morale ar putea constitui o istorie comună ce nu poate fi modificată.

În cauza *WS*, CJUE a hotărât că refuzul sau fuga dintr-o căsătorie forțată poate fi considerată o „istorie comună ce nu poate fi modificată” ⁽²⁷⁾.

⁽²⁴⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 47.

⁽²⁵⁾ CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14, punctul 42.

⁽²⁶⁾ „Persoanele cu dizabilități includ persoanele care au deficiențe fizice, psihice, intelectuale sau senzoriale pe termen lung care, în interacțiune cu diverse bariere, pot împiedica participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți”, articolul 1 din [Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și Protocolul opțional](#) (A/RES/61/106), adoptată la 13 decembrie 2006 la sediul ONU din New York, care a intrat în vigoare la 3 mai 2008.

⁽²⁷⁾ CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14, punctul 51.

În cauza *K și L*, CJUE a hotărât că femeile care s-au identificat efectiv cu valoarea fundamentală a egalității de tratament între femei și bărbați în timpul șederii lor într-un stat membru împărtășesc o istorie comună ce nu poate fi modificată ⁽²⁸⁾.

În alte cazuri, încălcarea normelor sociale ar putea fi legată de o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta.

În cauza *K și L*, Curtea a hotărât că „identificarea efectivă a unei femei cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați” poate fi considerată ca având „o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta” ⁽²⁹⁾. Femeile pot dori să beneficieze de această egalitate în viața lor cotidiană, inclusiv să fie libere să facă propriile alegeri de viață care sunt fundamentale pentru stabilirea identității lor. Aceasta include alegeri privind educația și cariera profesională, întinderea și natura activităților în sfera publică, posibilitatea de a obține independență economică lucrând în afara gospodăriei, decizia de a trăi singură sau în familie și alegerea partenerului ⁽³⁰⁾.

Refuzul părinților de a-și supune copilul la mutilare genitală a femeilor (MGF) ar putea fi, de asemenea, considerat „o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”.

- **Orientarea sexuală și identitatea de gen** pot fi considerate caracteristici atât de fundamentale pentru identitate sau conștiință, încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la acestea.
- **Afecțiunile și bolile grave:** unele afecțiuni și boli grave, cum este HIV/SIDA, de exemplu, ar putea fi considerate o istorie comună ce nu poate fi modificată.
- **Legăturile de rudenie** ar putea fi considerate o caracteristică înăscută (de exemplu, familia de origine) sau o istorie comună ce nu poate fi modificată (de exemplu, din cauza căsătoriei sau a unei anumite situații familiale) ⁽³¹⁾.

Caracteristica comună nu poate fi limitată exclusiv la împărtășirea unei temeri comune de persecuție.

Trebuie precizat că teama de persecuție, luată separat, nu poate fi considerată caracteristică comună. CJUE a reafirmat în cauza *WS* că apartenența la un anumit grup social trebuie constatată în mod independent de actele de persecuție cărora le pot cădea victime membri ai acestui grup în țara de origine ⁽³²⁾. Conduita persecutorie nu poate defini un anumit grup social. În caz contrar, orice persoană care are o teamă bine întemeiată de persecuție ar constitui un anumit grup social și, astfel, ar putea fi considerată refugiat. Celelalte motive de persecuție

⁽²⁸⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 45.

⁽²⁹⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 44.

⁽³⁰⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 44.

⁽³¹⁾ CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14, punctul 50.

⁽³²⁾ CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14, punctul 55.

(rasă, religie, naționalitate și opinie politică) ar fi atunci lipsite de orice semnificație, deoarece simpla existență a unei temeri bine întemeiate ar fi suficientă pentru acordarea statutului de refugiat.

Îndrumările UNHCR subliniază, de asemenea, importanța acestui principiu, întrucât definește un anumit grup social ca fiind „[...] un grup de persoane care au în comun o caracteristică comună, alta decât riscul de a fi persecutate” ⁽³³⁾.

3.3. Identitatea proprie

În urma evaluării caracteristicii comune, trebuie să se stabilească dacă grupul are **o identitate proprie în țara în cauză, deoarece este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare**.

Definirea **identității** este în mod inerent complexă, deoarece există diferite cadre teoretice pentru înțelegerea naturii și formării sale. RCPI oferă însă îndrumări clare cu privire la modul de stabilire a existenței unei identități proprii în contextul apartenenței la un anumit grup social, ca parte a definiției refugiatului. Potrivit RCPI, un anumit grup social este recunoscut ca având o identitate proprie în țara în cauză, atunci când este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare.

1. Identitatea proprie trebuie analizată în funcție de condițiile predominante din țara de origine.

Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din RCPI precizează că grupul „are o identitate proprie în țara în cauză, fiind perceput ca diferit de societatea înconjurătoare”.

Identitatea proprie depinde de contextul specific predominant într-o anumită țară de origine. Un grup poate fi perceput ca diferit (în sensul RCPI) într-o țară, dar nu și în alta.

Prin urmare, nu este posibil să se concluzioneze că un anumit profil constituie un anumit grup social prin definiție sau dintr-un punct de vedere abstract. Existența unei identități proprii trebuie evaluată întotdeauna prin prisma contextului național din țara de origine.

Evaluarea existenței unui anumit grup social într-o țară anume necesită acces la informații exacte, relevante și de actualitate privind țara de origine. De asemenea, este important de

⁽³³⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, punctul 11.

remarcat că nu este nevoie ca un anumit grup social să aibă o identitate proprie care să fie recunoscută în întreaga țară de origine. Existența grupului poate fi limitată, în unele cazuri, la anumite regiuni sau zone din interiorul țării, în special la cele din care provine solicitantul ⁽³⁴⁾.

2. Perceperea grupului ca diferit de către societatea înconjurătoare

În această etapă, întrebarea esențială pe care trebuie să o formuleze ofițerul de decizie este dacă societatea înconjurătoare percepe grupul ca diferit.

Când se analizează dacă un grup este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare (în țara de origine), se pot utiliza mai mulți indicatori. În cauza *WS* ⁽³⁵⁾, CJUE a hotărât că „femeile pot fi percepute într-un mod diferit de societatea înconjurătoare și [...] li se poate recunoaște o identitate proprie în această societate, în special din motive de norme sociale, morale sau juridice în vigoare în țara lor de origine”.

Cei doi indicatori descriși mai jos se referă la (a) stigmatizare sau aplicarea unui tratament diferențiat prin norme juridice și (b) stigmatizare sau îndepărtare de societate (și anume, norme sociale sau morale). Ca atare, acești indicatori nu sunt condiții prealabile pentru stabilirea unei identități proprii, ci sunt furnizați ca exemple de indicatori care pot fi utili în circumstanțe specifice pentru identificarea unui grup social.

Percepția societății înconjurătoare nu trebuie neapărat să se refere la societatea țării de origine în ansamblu. În cauza *WS*, Curtea a reafirmat că societatea înconjurătoare care este relevantă poate coincide cu întreaga țară de origine sau poate fi mai restrânsă, de exemplu, o parte din teritoriul sau populația țării respective ⁽³⁶⁾.

De asemenea, perceperea unui grup ca diferit nu trebuie înțeleasă ca fiind ceva neapărat negativ. De exemplu, o clasă socială privilegiată poate fi percepută ca diferită de societatea înconjurătoare.

(a) Stigmatizare sau aplicarea unui tratament diferențiat prin legislație

În cauza *X, Y și Z*, CJUE a decis că existența unei legislații penale care vizează un anumit grup (în acest caz, persoanele homosexuale) permite să se constate că grupul este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare și că, prin urmare, are o identitate proprie în țara în cauză.

⁽³⁴⁾ Acest lucru nu aduce atingere examinării alternativei de protecție în interiorul țării de origine, care se efectuează în contextul evaluării riscurilor.

⁽³⁵⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 52.

⁽³⁶⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 54.

CJUE, X, Y și Z, 2013 ⁽³⁷⁾

În această privință, trebuie admis că existența unei legislații penale precum cele în litigiu în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane constituie un grup aparte ce este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare. (punctul 48)

Trebuie să se răspundă, așadar, la prima întrebare adresată în fiecare dintre cauzele principale că articolul 10 alineatul (1) litera (d) din directivă trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale precum cele în discuție în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social. (punctul 49)

Existența unei legislații penale care vizează un anumit grup sau a unei legislații care este discriminatorie față de anumite grupuri poate permite să se constate că grupurile respective sunt percepute ca diferite de societatea înconjurătoare.

(b) Stigmatizare sau perceperea ca diferit de către societate

Deoarece un anumit grup social se raportează la societatea înconjurătoare, este important să se înțeleagă cum funcționează societatea respectivă și cum tratează grupurile diferite.

Aceste informații se pot desprinde din acțiuni sau convingeri care discriminează sau ostracizează sau din acordarea de privilegii anumitor grupuri.

Discriminarea sau ostracizarea poate consta, printre altele, în restricționarea accesului la locuri de muncă, la locuințe, la tratament medical sau la educație. Anumite grupuri sociale pot fi considerate paria sau ca diferite de restul societății sau de populația țării de origine ori a anumitor zone din țara de origine.

Unele tradiții și obiceiuri, credințe religioase sau convingeri politice pot, de asemenea, să stigmatizeze anumite grupuri. În țările sau regiunile în care prevalența MGF este mare, femeile și fetele de o anumită vârstă care nu au trecut prin MGF pot fi percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite, având prin urmare o identitate proprie.

În cauza *WS*, Curtea a hotărât că femeile (în ansamblu) pot fi considerate ca având o identitate proprie în țările de origine în care femeile sunt, din cauza genului lor, „expuse unor violențe fizice sau psihice, inclusiv acte de violență sexuală și violență domestică” ⁽³⁸⁾. În aceeași hotărâre, Curtea a afirmat că femeile care refuză sau pun capăt unei căsătorii forțate pot fi considerate ca având o identitate proprie dacă, din cauza comportamentului lor, „sunt

⁽³⁷⁾ CJUE, 2013, [X, Y și Z](#), op. cit., nota de subsol 9, punctele 48 și 49.

⁽³⁸⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 57.

stigmatizate și expuse oprobiului societății înconjurătoare a acestora, conducând la excluderea lor socială sau la acte de violență” ⁽³⁹⁾.

CJUE, WS, 2024 ⁽⁴⁰⁾

Prin urmare, femeile, în ansamblu, pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95, atunci când se stabilește că în țara lor de origine ele sunt, din cauza genului lor, expuse unor violențe fizice sau psihice, inclusiv acte de violență sexuală și violență domestică. (punctul 57)

[...] femeile care refuză o căsătorie forțată, atunci când o asemenea practică poate fi considerată o normă socială în cadrul societății lor, sau care încalcă o atare normă punând capăt acestei căsătorii pot fi considerate ca aparținând unui grup social cu o identitate proprie în țara lor de origine dacă, din cauza acestor comportamente, ele sunt stigmatizate și expuse oprobiului societății înconjurătoare a acestora, conducând la excluderea lor socială sau la acte de violență. (punctul 58)

3.4. Apartenență

Potrivit RCPI, atât identitatea proprie, cât și percepția de a fi diferit se referă la grup ca întreg. Societatea înconjurătoare trebuie să aibă impresia generală că în cadrul său există un anumit grup social și să perceapă diferit membrii grupului respectiv.

La nivel individual, un membru al unui anumit grup social poate fi „invizibil” pentru societatea înconjurătoare sau poate „trece neobservat” de aceasta, dar este membru al grupului prin simplul fapt că împărtășește caracteristicile comune ale grupului social respectiv. De exemplu, orientarea sexuală a cuiva poate să nu fie vizibilă pentru societatea înconjurătoare dacă solicitantul nu vorbește despre ea în mod deschis. Existența unui **anumit grup social** nu se bazează pe activitățile sau acțiunile desfășurate de membrii săi și nici nu depinde de acestea. Un anumit grup social poate să existe – și adesea există – fără a i se putea atribui o activitate inerentă.

Coeziunea între membrii unui anumit grup social nu este un criteriu necesar pentru apartenență. Nu este necesar ca membrii unui anumit grup social să se cunoască și nici să aibă vreo legătură sau interacțiune personală între ei. Factorul esențial este că persoanele au în comun o caracteristică care le diferențiază de societatea în sens larg. Nu este necesar ca membrii să aibă vreo relație directă între ei. În plus, convingerea subiectivă a unei persoane că nu aparține unui grup cu alte persoane care au în comun aceeași caracteristică este irelevantă

⁽³⁹⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol [14](#), punctul 58.

⁽⁴⁰⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol [14](#).

pentru stabilirea apartenenței. Accentul se pune pe existența obiectivă a caracteristicii comune, nu pe percepția personală a persoanelor implicate ⁽⁴¹⁾.

Ascunderea sau rezerva/reținerea. În cauza X, Y și Z, CJUE a hotărât că nu ar trebui li se ceară solicitanților să ascundă o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea lor, încât nu li se poate impune să renunțe la aceasta. În plus, Curtea a precizat că nu i se poate pretinde în mod rezonabil unui solicitant să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale. Faptul că acesta ar putea evita un risc de persecuție arătându-se mai rezervat decât un heterosexual în exprimarea orientării sexuale nu trebuie luat în considerare în această privință.

În mod similar, în cauza K și L, CJUE a hotărât că, pentru femeile care se identifică cu valoarea egalității între femei și bărbați, faptul că ar putea evita riscul de a fi persecutate prin manifestarea unei rețineri în exprimarea acestei valori nu trebuie luat în considerare ⁽⁴²⁾.

CJUE, X, Y și Z, 2013 ⁽⁴³⁾

În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. (punctul 46)

În această privință, trebuie să se constate că faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să-și ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta. (punctul 70)

Faptul că ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale comparativ cu o persoană heterosexuală nu trebuie luat în considerare în această privință. (punctul 75)

La momentul evaluării unei cereri având ca obiect obținerea statutului de refugiat, autoritățile competente nu pot pretinde în mod rezonabil solicitantului de azil ca, pentru a evita riscul de persecuție, să-și ascundă homosexualitatea în țara sa de origine sau să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale. (punctul 76)

⁽⁴¹⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 44; vezi și UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, punctul 15.

⁽⁴²⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 63.

⁽⁴³⁾ CJUE, 2013, [X, Y și Z](#), op. cit., nota de subsol 9, punctele 46, 70, 75 și 76.

CJUE, K și L, 2024 ⁽⁴⁴⁾

În speșă, instanței de trimitere îi revine sarcina de a verifica în special dacă reclamantele din litigiul principal se identifică efectiv cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați [...] încercând să beneficieze de ea în viața lor cotidiană, astfel încât această valoare constituie o parte integrantă a identității lor, și dacă, prin urmare, ele ar fi percepute ca diferite de către societatea înconjurătoare în țara lor de origine. Împrejurarea că ele ar putea evita riscul real de a fi persecutate în țara lor de origine din cauza acestei identificări, dând dovadă de rezervă în exprimarea ei, nu trebuie luată în considerare în acest context [...] (punctul 63)

Mărimea unui grup, adică numărul de membri sau de persoane care alcătuiesc grupul, nu este relevantă atunci când se evaluează existența unui anumit grup social.

În acest sens, un anumit grup social poate fi compus dintr-un număr foarte mic de persoane (de exemplu, persoane cu o boală/dizabilitate rară) sau, dimpotrivă, dintr-un număr mai mare de persoane (de exemplu, persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen, intersexuale și queer – LGBTIQ – din întreaga țară). Merită reamintit că și alte motive de persecuție (rasă, religie, naționalitate și opinii politice) se pot referi la un număr foarte mare sau foarte mic de persoane. În plus, există numeroase exemple istorice bine documentate ale unor grupuri minoritare dominante care persecută majoritatea pe motive prevăzute în convenție.

Cuvântul „anumit” din sintagma „un anumit grup social” se referă la faptul că grupul este „identificabil”. Nu trebuie să se înțeleagă că se referă la mărimea grupului ⁽⁴⁵⁾.

Concluzie privind existența unui anumit grup social

Îndeplinirea criteriului referitor la o caracteristică comună și a criteriului referitor la identitatea proprie duce la concluzia că solicitantul aparține unui anumit grup social, stabilindu-se astfel existența unuia din cele cinci motive de persecuție menționate în definiția termenului „refugiat”.

⁽⁴⁴⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16.

⁽⁴⁵⁾ UNHCR, [Guidelines on international protection: „Membership of a particular social group” within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Îndrumări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 7 mai 2002, punctul 18.

3.5. Legătura (din motive de)

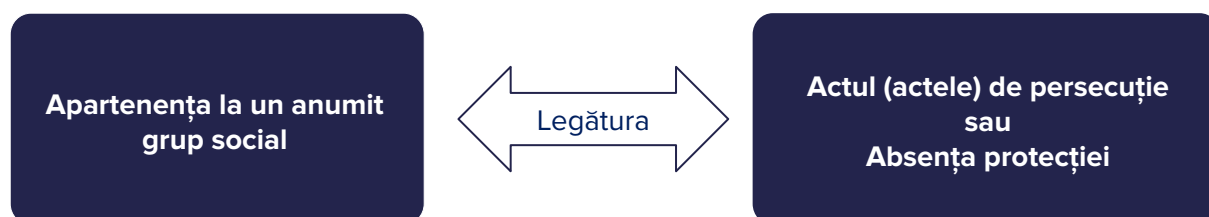
Simplul fapt că o persoană este membră a unui anumit grup social nu este suficient pentru a fi considerată refugiat.

Prin urmare, odată stabilită apartenența solicitantului la un anumit grup social, următorul pas este examinarea existenței unei legături între apartenența solicitantului și teama sa de persecuție sau absența protecției.

Legătura (din motive de) este legătura cauzală dintre:

- apartenența la un anumit grup social și teama bine întemeiată de persecuție sau
- apartenența la un anumit grup social și absența unei protecții efective și fără caracter temporar împotriva unui act de persecuție în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din RCPI, în special faptul că agenții de protecție nu sunt dispuși să asigure protecția împotriva persecuțiilor temute, în cazul în care actul persecuției în sine nu este legat de un motiv de persecuție.

Legătura dintre apartenența la un anumit grup social și teama de persecuție care decurge fie din actul (actele) de persecuție, fie din absența protecției este esențială.

Exemplu de situație în care agenții nu sunt dispuși să ofere protecție: un bărbat homosexual este victima unor fapte penale care nu sunt urmare a orientării sale sexuale sau a altor motive prevăzute în convenție, însă autoritățile competente refuză să ancheteze infracțiunile sau, la nevoie, să-i asigure protecția fizică din cauza orientării sale sexuale.

3.6. Considerații specifice

3.6.1. Pluralitatea motivelor

Pluralitatea motivelor se referă la situația în care un act de persecuție este comis din mai multe motive, nu toate fiind motive de persecuție. Prezența a cel puțin un motiv de persecuție ca factor real de contribuție printre celelalte motive este suficientă pentru a se aplica definiția termenului „refugiat”.

3.6.2. Pluralitatea motivelor de persecuție

În funcție de circumstanțele unui caz individual, este posibil să se suprapună sau să fie în egală măsură aplicabile mai multe motive de persecuție. În plus față de apartenența la un anumit grup social, aceluiași act de persecuție îi pot fi aplicabile și alte motive de persecuție (rasă, religie, naționalitate, opinii politice). De exemplu, în cauza *K și L*, Curtea a afirmat că, în funcție de circumstanțe, persecuția împotriva femeilor pe baza identificării lor cu valoarea egalității între femei și bărbați ar putea fi întemeiată pe apartenența la un anumit grup social, pe religie și/sau pe o anumită opinie politică ⁽⁴⁶⁾.

Prin urmare, ofițerul de decizie trebuie să fie în permanență atent la posibilitatea existenței altor motive de persecuție.

3.6.3. Evaluarea individuală

Trebuie precizat că, atunci când se stabilește existența unei temeri bine întemeiate de persecuție, nu este obligatoriu ca toți membrii grupului social respectiv să fie expuși riscului de persecuție. Ca și în cazul celorlalte motive de persecuție, nu toți membrii unui anumit grup social vor îndeplini neapărat condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Un membru al unui anumit grup social poate avea o teamă bine întemeiată de persecuție bazată pe apartenența sa la grup, în timp ce alt membru al aceluiași grup poate să nu aibă nicio teamă de persecuție. În mod similar, ar putea exista circumstanțe personale în care un membru al unui anumit grup social beneficiază de protecție, în timp ce alți membri ai aceluiași grup social nu beneficiază.

⁽⁴⁶⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16, punctul 52.

4. Aplicarea analizei privind apartenența la un anumit grup social

Această secțiune este menită să ilustreze aplicarea principiilor descrise în secțiunile anterioare ale ghidului. Profilurile detaliate în această secțiune au fost alese pentru a arăta cum se poate efectua analiza în practică. Ele **nu reprezintă exemple de anumite grupuri sociale propriu-zise**. După cum s-a menționat mai sus, existența anumitor grupuri sociale trebuie stabilită întotdeauna prin prisma caracteristicilor individuale și a contextului specific din țara de origine.

Când se evaluează dacă o persoană aparține unui anumit grup social, este deosebit de important ca factorul de decizie **să nu recurgă la stereotipuri și generalizări sau presupuneri culturale părtinitoare**, în special în legătură cu prezența sau absența anumitor caracteristici vizibile ⁽⁴⁷⁾.

4.1. Profiluri legate de orientări sexuale, identități de gen, exprimări de gen și caracteristici sexuale

Orientarea sexuală, identitatea de gen și exprimarea de gen sunt menționate explicit la articolul 10 alineatul (1) al doilea paragraf din RCPI.

Articolul 10 alineatul (1) din RCPI

[...]

În funcție de situația din țara de origine, noțiunea de apartenență la un anumit grup social menționată la primul paragraf litera (d) include apartenența la un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen și exprimării de gen, li se acordă atenția corespunzătoare în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup.

⁽⁴⁷⁾ UNHCR, [UNHCR intervention before the Court of Justice of the European Union in the cases of Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y and Z](#) (Intervenția UNHCR în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele Minister voor Immigratie en Asiel/X, Y și Z), 28 septembrie 2012, p. 12.

4.1.1. Caracteristica comună

În cauza *X, Y și Z*, CJUE a considerat că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta:

CJUE, *X, Y și Z*, 2013 ⁽⁴⁸⁾

În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. Interpretarea amintită este confirmată de articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din directivă, din care reiese că, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. (punctul 46)

În plus, Curtea a hotărât că nu ar trebui să i se ceară solicitantului să ascundă, pentru a evita persecuția, o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu i se poate impune să renunțe la ea. Curtea a precizat că nu se poate pretinde în mod rezonabil unui solicitant să se arate rezervat (în exprimarea orientării sale sexuale) și că, în această privință, nu trebuie luat în considerare faptul că ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale decât a unei persoane heterosexuale.

CJUE, *X, Y și Z*, 2013 ⁽⁴⁹⁾

În această privință, trebuie să se constate că faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să-și ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta. (punctul 70)

Nu este, așadar, permis ca, pentru a evita să fie persecutat, să se pretindă unui solicitant de azil să-și ascundă homosexualitatea în țara sa de origine. (punctul 71)

După cum s-a menționat mai sus, diferitele tipuri de caracteristici comune (caracteristică înăscută, istorie comună sau caracteristică sau credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la ea) sunt complementare și nu întotdeauna clar delimitate. Unii pot considera, de exemplu, că orientarea sexuală este o caracteristică înăscută. Acest exemplu ilustrează cum poate fi justificată caracteristica comună prin diferite argumentări ⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁸⁾ CJUE, 2013, *X, Y și Z*, op. cit., nota de subsol 9, punctul 46.

⁽⁴⁹⁾ CJUE, 2013, *X, Y și Z*, op. cit., nota de subsol 9, punctele 70 și 71.

⁽⁵⁰⁾ UNHCR, *Guidelines on International Protection no. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees* [Îndrumări privind protecția internațională nr. 9: Cererile de acordare a statutului de refugiat pe motiv de orientare sexuală și/sau identitate de gen în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 23 octombrie 2012, punctul 47.

4.1.2. Identitatea proprie

Deoarece orientările sexuale, identitățile de gen, exprimările de gen și caracteristicile sexuale (SOGIESC) reprezintă o caracteristică comună, a doua întrebare pentru a stabili dacă persoana în cauză aparține unui anumit grup social este dacă grupul are o identitate proprie bazată pe această caracteristică comună, cu alte cuvinte dacă acest grup este perceput ca diferit de către societatea înconjurătoare ca urmare a orientării sexuale, a identității de gen și/sau a exprimării de gen.

Întrebarea relevantă pentru un ofițer de decizie este cum se manifestă percepția de a fi diferit. În cauza X, Y și Z, Curtea acordă importanță existenței unei legislații penale care vizează în mod specific persoanele homosexuale. Aceasta poate permite să se constate că persoanele homosexuale formează un grup distinct, care este perceput ca diferit de societatea înconjurătoare.

CJUE, X, Y și Z, 2013 ⁽⁵¹⁾

În această privință, trebuie admis că existența unei legislații penale precum cele în litigiu în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane constituie un grup aparte ce este perceput ca diferit de către societatea înconjurătoare. (punctul 48)

Trebuie să se răspundă, așadar, la prima întrebare adresată în fiecare dintre cauzele principale că articolul 10 alineatul (1) litera (d) din directivă trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale precum cea în discuție în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social. (punctul 49)

Stigmatizarea persoanelor pe baza SOGIESC poate fi rezultatul unei legislații penale, al unor politici discriminatorii sau al unor practici de stat neoficiale, dar poate fi practică și de însăși societatea înconjurătoare. Existența unei legislații penale nu este o condiție pentru stabilirea existenței unei identități proprii legate de SOGIESC.

În țările în care nu există legi care să incrimineze sau să discrimineze pe baza SOGIESC, persoanele LGBTIQ pot avea totuși o identitate proprie dacă, de exemplu, în societatea înconjurătoare predomină o cultură a intoleranței.

Dacă sunt îndeplinite criteriile referitoare la caracteristica comună și la identitatea proprie, se poate concluziona că poate fi stabilită existența unui anumit grup social în contextul unei anumite țări de origine sau al unei părți a acesteia.

⁽⁵¹⁾ CJUE, 2013, [X, Y și Z](#), op. cit., nota de subsol 9, punctele 48 și 49.

4.1.3. Legătura

Simpla stabilire a apartenenței unui solicitant la un anumit grup social din țara de origine nu este suficientă pentru ca acesta să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la un anumit grup social și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

Motivele persecuției se pot baza pe o multitudine de argumente (vezi secțiunea [3.6.1. „Pluralitatea motivelor”](#)) în care, de exemplu, actul de persecuție este justificat de motive infracționale, precum și de apartenența victimei la un anumit grup (de exemplu, extorcarea persoanelor LGBTIQ pentru obținerea de câștiguri financiare).

În situațiile în care predomină o cultură a intoleranței, agentul de persecuție este adesea un actor nestatal, iar agenții de protecție ar putea fi incapabili sau nedispuși să ofere protecție; sau protecția oferită nu este eficientă și are caracter temporar.

4.2. Genul

Termenul „gen” se referă la relația dintre femei și bărbați în funcție de identitățile, statutele, rolurile și responsabilitățile construite și definite social sau cultural și atribuite unui sex sau altuia ⁽⁵²⁾.

Considerentul 40 din RCPI

De asemenea, este necesar să se introducă o definiție comună a motivului de persecuție „apartenență la un anumit grup social”. În scopul definirii unui anumit grup social, ar trebui să se acorde atenția corespunzătoare aspectelor specifice orientării sexuale sau genului solicitantului, inclusiv identitatea de gen și exprimarea de gen, care ar putea fi legate de anumite tradiții și cutume legale, având ca rezultat, de exemplu, mutilarea genitală, sterilizarea forțată sau avortul forțat, în măsura în care aceste aspecte au legătură cu temerea bine întemeiată de a fi persecutat a solicitantului. În funcție de circumstanțe, dizabilitatea ar putea fi o caracteristică în scopul definirii unui anumit grup social.

⁽⁵²⁾ UNHCR, [Guidelines on International Protection no. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [îndrumări privind protecția internațională nr. 9: Cererile de acordare a statutului de refugiat pe motiv de orientare sexuală și/sau identitate de gen în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului din 1967 la aceasta privind statutul refugiaților], 23 octombrie 2012, punctul 47.

Articolul 10 alineatul (1) primul paragraf din RCPI

[...] Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen și exprimării de gen, li se acordă atenția corespunzătoare în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup.

Articolul 9 alineatul (2) litera (f) din RCPI

Actele de persecuție, în sensul alineatului (1), pot lua, printre altele, următoarele forme:

[...]

(f) acte împotriva persoanelor din motive legate de gen sau actele împotriva copiilor.

În anumite societăți există legi discriminatorii și practici societale care vizează femeile exclusiv pe criterii de gen. Deși simpla prezență a unei astfel de legi sau practici nu stabilește în mod automat existența unui anumit grup social, aceasta servește drept indicator esențial care necesită o examinare suplimentară în contextul țării de origine. Este inclusă evaluarea gradului de înrădăcinare a legii sau practicii în percepția societală a identității de gen, a modului în care este pusă în aplicare sau aplicată și a modalităților specifice în care afectează femeile în mod disproporționat. O analiză cuprinzătoare trebuie să ia în considerare dacă legea sau practica creează o identitate proprie pentru femei ca grup.

S-a solicitat CJUE să se pronunțe cu privire la interpretarea apartenenței la un anumit grup, în contextul a două cauze legate de gen.

În cauza *WS* ⁽⁵³⁾, CJUE a hotărât că, în funcție de circumstanțele din țara de origine, **„femeile”** în ansamblu (vezi secțiunea [4.2.1. „Un anumit grup social de femei”](#)) ar putea fi considerate un anumit grup social. În aceeași hotărâre, Curtea a considerat că **femeile care refuză sau scapă dintr-o căsătorie forțată** (vezi secțiunea [4.2.2. „Femeile care refuză sau pun capăt unei căsătorii forțate”](#)) ar putea forma, de asemenea, un anumit grup social, în funcție de condițiile predominante în țara de origine.

În plus, în cauza *K și L* ⁽⁵⁴⁾, CJUE a afirmat că, în funcție de circumstanțele din țara de origine, **„femeile care ajung să se identifice efectiv cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați în cursul șederii lor într-un stat membru [al UE]”** pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social” (vezi secțiunea [4.2.3. „Femeile care se identifică cu valoarea egalității între femei și bărbați”](#)).

⁽⁵³⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14.

⁽⁵⁴⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16.

În sfârșit, pe lângă profilurile asupra cărora s-a pronunțat CJUE, cazurile legate de MGF (vezi secțiunea [4.2.4. „Mutilarea genitală a femeilor”](#)), precum și alte profiluri se întâlnesc frecvent în practică (vezi secțiunea [4.2.5. „Alte posibile profiluri legate de gen”](#)).

4.2.1. Un anumit grup social de femei

În cauza *WS*, Curtea a hotărât că **femeile în ansamblu pot constitui un anumit grup social**, precum și grupuri mai restrânse de femei, în funcție de condițiile din țara de origine.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁵⁵⁾

[...] *Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social”, ca „motiv al persecuției” de natură să conducă la recunoașterea statutului de refugiat, atât femeile din această țară în ansamblu, cât și grupuri mai restrânse de femei care împărtășesc o caracteristică comună suplimentară. (punctul 62)*

(a) Caracteristica comună

Curtea a afirmat că **a fi femeie constituie o caracteristică înnăscută**. Curtea a precizat că acest lucru nu exclude posibilitatea ca femeile să aibă caracteristici înnăscute suplimentare sau alte caracteristici comune.

Faptul de a fi femeie este suficient pentru a îndeplini prima condiție de identificare a unui anumit grup social de femei.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁵⁶⁾

În al doilea rând, în ceea ce privește prima condiție de identificare a unui „anumit grup social”, prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (d) primul paragraf din Directiva 2011/95 și amintită la punctul 40 din prezenta hotărâre, și anume împărtășirea cel puțin a uneia dintre cele trei trăsături de identificare vizate de această dispoziție, trebuie arătat că faptul de a fi de sex feminin constituie o caracteristică înnăscută și, prin urmare, este suficient pentru a îndeplini această condiție. (punctul 49)

Acest lucru nu exclude faptul ca femeile care împărtășesc o trăsătură comună suplimentară, precum, de exemplu, o altă caracteristică înnăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată, precum o situație familială specifică, ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să li se ceară acestor femei să renunțe la aceasta, să poată aparține de asemenea unui „anumit grup social”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95. (punctul 50)

⁽⁵⁵⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol [14](#).

⁽⁵⁶⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol [14](#).

(b) Identitatea proprie

Pentru a stabili dacă femeile, în ansamblu, constituie un anumit grup social într-o anumită țară de origine, ofițerul de decizie trebuie să evalueze dacă femeile sunt percepute în mod colectiv ca diferite de către societatea înconjurătoare. Aceasta implică o evaluare cuprinzătoare a modului în care normele societale, cadrele juridice și atitudinile culturale față de femei le modelează identitatea colectivă. Evaluarea trebuie să se bazeze pe înțelegerea obiectivă a contextului societal, asigurându-se că statutul femeilor ca grup social este evaluat în raport cu dinamica mai largă a genului, a puterii și a persecuției în țara de origine specifică.

În cauza *WS*, Curtea arată că identitatea proprie poate rezulta din normele sociale, morale sau juridice din țara de origine.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁵⁷⁾

În al treilea rând, în ceea ce privește a doua condiție de identificare a unui „anumit grup social”, referitoare la „identitatea proprie” a grupului în țara de origine, trebuie să se constate că femeile pot fi percepute într-un mod diferit de societatea înconjurătoare și că li se poate recunoaște o identitate proprie în această societate, în special din motive de norme sociale, morale sau juridice în vigoare în țara lor de origine. (punctul 52)

În plus, existența discriminării sau a persecuției suferite de femei din cauza genului lor poate constitui un factor relevant pentru a stabili că femeile, în ansamblu, sunt percepute ca diferite, în special din cauza normelor sociale, morale sau juridice din țara de origine în cauză.

Faptul că, într-o anumită țară de origine, femeile sunt, din cauza genului lor, „expuse unor violențe fizice sau psihice, inclusiv acte de violență sexuală și violență domestică”, sprijină constatarea că femeile pot avea o identitate proprie în țara respectivă ⁽⁵⁸⁾.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁵⁹⁾

[...] femeile, în ansamblu, pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95, atunci când se stabilește că în țara lor de origine ele sunt, din cauza genului lor, expuse unor violențe fizice sau psihice, inclusiv acte de violență sexuală și violență domestică. (punctul 57)

⁽⁵⁷⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14.

⁽⁵⁸⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 57.

⁽⁵⁹⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14.

(c) Legătura

În țările de origine în care a fost identificată existența unui anumit grup social de femei, **simplul fapt că un solicitant este femeie nu este suficient pentru a beneficia de statutul de refugiat**.

Trebuie îndeplinite și celelalte criterii de obținere a statutului prevăzute în definiția termenului „refugiat”. În special, trebuie să se demonstreze că solicitanta are o teamă bine întemeiată de persecuție din cauza apartenenței sale la un anumit grup social de femei.

4.2.2. Femeile care refuză sau pun capăt unei căsătorii forțate

În cauza *WS*, Curtea a afirmat că, în țările în care căsătoria forțată constituie o normă socială, femeile care refuză o căsătorie forțată sau care încalcă norma socială punând capăt acestei căsătorii pot fi considerate ca aparținând unui anumit grup social.

(a) Caracteristica comună

Curtea a hotărât că refuzul sau încetarea unei căsătorii (forțate) poate fi considerată o „istorie comună ce nu poate fi modificată”.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁶⁰⁾

Având în vedere informațiile care figurează în decizia de trimitere, este necesar să se arate în special că faptul că femeile se sustrag unei căsătorii forțate sau că femeile căsătorite au părăsit domiciliul conjugal poate fi considerat o „istorie comună ce nu poate fi modificată”, în sensul acestei dispoziții. (punctul 51)

(b) Identitatea proprie

Femeile care împărtășesc această istorie comună (de exemplu, care se sustrag unei căsătorii forțate sau care sunt căsătorite și și-au părăsit domiciliul conjugal) pot fi considerate ca formând un anumit grup social, dacă se stabilește că sunt percepute ca diferite de către societatea înconjurătoare din țara lor de origine.

Identitatea proprie poate rezulta din existența unor norme sociale, morale sau juridice, inclusiv practica căsătoriei forțate.

În plus, existența discriminării și/sau a persecuției împotriva femeilor care refuză căsătoria forțată sau care încalcă normele sociale punând capăt căsătoriei forțate poate susține constatarea că acestea sunt percepute ca diferite de către societatea înconjurătoare. Astfel de acte pot fi, de exemplu, stigmatizarea, ostracizarea, actele de violență sau excluderea socială ⁽⁶¹⁾.

⁽⁶⁰⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14.

⁽⁶¹⁾ CJUE, 2024, [WS](#), op. cit., nota de subsol 14, punctul 58.

CJUE, *WS*, 2024 ⁽⁶²⁾

[...] femeile care refuză o căsătorie forțată, atunci când o asemenea practică poate fi considerată o normă socială în cadrul societății lor, sau încalcă o atare normă punând capăt acestei căsătorii pot fi considerate ca aparținând unui grup social cu o identitate proprie în țara lor de origine dacă, din cauza acestor comportamente, ele sunt stigmatizate și expuse oprobiului societății înconjurătoare a acestora, conducând la excluderea lor socială sau la acte de violență. (punctul 58)

4.2.3. Femeile care se identifică cu valoarea egalității între femei și bărbați

În cauza *K și L*, CJUE a hotărât că, în funcție de condițiile existente în țara de origine, **femeile, inclusiv cele minore, care ajung să se identifice efectiv cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați în cursul șederii lor într-un stat membru** pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social”.

CJUE, *K și L*, 2024 ⁽⁶³⁾

[...] Articolul 10 alineatul (1) litera (d) și alineatul (2) din Directiva 2011/95 trebuie interpretat în sensul că, în funcție de condițiile existente în țara de origine, pot fi considerate ca aparținând „unui anumit grup social”, ca „motiv de persecuție” susceptibil să conducă la recunoașterea statutului de refugiat, femeile resortisante ale acestei țări, inclusiv cele minore, care împărtășesc drept caracteristică comună identificarea lor efectivă cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, intervenită în cursul șederii lor într-un stat membru. (punctul 64)

(a) Caracteristica comună

Curtea a hotărât că identificarea efectivă a unei femei cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați poate fi considerată „**o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta**”.

Este lipsit de relevanță dacă solicitanta nu se consideră ca făcând parte dintr-un grup în care alte femei împărtășesc aceeași valoare fundamentală. Credința în egalitatea între femei și bărbați este intrinsecă identității sale și nu necesită afilierea la un grup pentru a fi recunoscută ca o caracteristică centrală pentru conștiința și integritatea sa personală ⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶²⁾ CJUE, 2024, *WS*, op. cit., nota de subsol 14.

⁽⁶³⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16.

⁽⁶⁴⁾ CJUE, 2024, *K și L*, op. cit., nota de subsol 16.

CJUE, K și L, 2024 ⁽⁶⁵⁾

În această privință, pe de o parte, astfel cum arată domnul avocat general la punctul 34 din concluzii, identificarea efectivă a unei femei cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, în măsura în care presupune voința de a beneficia de această egalitate în viața sa cotidiană, implică posibilitatea de a face în mod liber propriile alegeri de viață, în special în ceea ce privește educația și cariera sa profesională, întinderea și natura activităților sale în sfera publică, posibilitatea de a obține independența economică lucrând în afara gospodăriei, decizia de a trăi singură sau în familie și alegerea partenerului său, alegeri care sunt fundamentale pentru stabilirea identității sale. În aceste condiții, identificarea efectivă a unei resortisante a unei țări terțe cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați poate fi considerată „o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”. În această privință, împrejurarea că această resortisantă nu consideră că formează un grup cu celelalte resortisante ale unor țări terțe sau cu toate femeile care se identifică cu această valoare fundamentală este lipsită de relevanță. (punctul 44)

În plus, Curtea a afirmat că faptul că femei tinere, inclusiv minore ⁽⁶⁶⁾, au locuit într-un stat membru, într-o etapă din viața lor în cursul căreia se formează identitatea unei persoane și că, pe parcursul acestei șederi, ele s-au identificat efectiv cu valoarea fundamentală a egalității de tratament între femei și bărbați poate constitui „o istorie comună ce nu poate fi modificată” ⁽⁶⁷⁾.

CJUE, K și L, 2024 ⁽⁶⁸⁾

[...] împrejurarea că femei tinere resortisante ale unor țări terțe au locuit într-un stat membru gazdă, într-o etapă din viața lor în cursul căreia se formează identitatea unei persoane și că, pe parcursul acestei șederi, ele s-au identificat efectiv cu valoarea fundamentală a egalității de tratament între femei și bărbați poate constitui „o istorie comună ce nu poate fi modificată”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) primul paragraf prima liniuță din Directiva 2011/95. (punctul 45)

Identificarea cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați nu necesită neapărat afiliere politică sau religioasă. În anumite contexte, această identificare se poate intersecta însă cu convingeri politice sau religioase, iar persecuția bazată pe această identificare poate avea mai multe motive. Când angajamentul unei persoane față de egalitatea între femei și bărbați se aliniază la valorile politice sau religioase, persecuția pentru deținerea unor astfel de convingeri poate fi atribuită apartenenței la un anumit grup social, precum și opiniilor politice sau religiei. În aceste cazuri, persecuția nu se datorează exclusiv convingerii persoanei în ceea ce privește egalitatea între femei și bărbați, ci și faptului că această convingere se poate suprapune cu

⁽⁶⁵⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16.

⁽⁶⁶⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 45.

⁽⁶⁷⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 45.

⁽⁶⁸⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16.

ideologii politice sau religioase mai largi, făcând astfel persoana vulnerabilă la persecuție din mai multe motive, în conformitate cu definiția termenului „refugiat” ⁽⁶⁹⁾.

Autoritatea decizională trebuie să se asigure că solicitanții se identifică **efectiv** cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, și anume încearcă să beneficieze de această egalitate în viața lor cotidiană, iar această valoare constituie o parte integrantă a identității lor. Nu ar trebui **să se aștepte ca solicitantul să ascundă sau să dea dovadă de rezervă** în exprimarea acestei identificări ⁽⁷⁰⁾.

➤ **Identificarea cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați**

Curtea a furnizat elemente cu privire la ce ar trebui să se înțeleagă prin „femeile care se identifică cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați”. Potrivit Curții, pentru o femeie, acest lucru presupune:

posibilitatea de a face în mod liber propriile alegeri de viață, în special în ceea ce privește educația și cariera sa profesională, întinderea și natura activităților sale în sfera publică, posibilitatea de a obține independența economică lucrând în afara gospodăriei, decizia de a trăi singură sau în familie și alegerea partenerului său, alegeri care sunt fundamentale pentru stabilirea identității sale ⁽⁷¹⁾.

Curtea a afirmat că identificarea efectivă a unei solicitante cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, intervenită în cursul șederii sale într-un stat membru **nu poate fi calificată drept circumstanță creată de aceasta prin propria voință** după plecarea din țara de origine. În plus, **nu poate fi calificată nici drept activitate în care solicitanta s-a implicat** după plecarea din țara de origine **având ca scop unic sau scop principal crearea condițiilor necesare pentru a depune o cerere de protecție internațională**, în sensul articolului 5 alineatul (2) din RCPI ⁽⁷²⁾.

(b) Identitatea proprie

Femeile care se identifică efectiv cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați în cursul șederii lor într-un stat membru pot avea o identitate proprie în țara lor de origine, deoarece pot fi percepute ca fiind diferite, din cauza acestei identificări și ca urmare a **normelor sociale, morale sau juridice** ⁽⁷³⁾.

4.2.4. Mutilarea genitală a femeilor

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) definește MGF ca ansamblul procedurilor care implică îndepărtarea parțială sau totală a organelor genitale feminine externe sau alte vătămări ale organelor genitale feminine din motive nemedicale ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁶⁹⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 52.

⁽⁷⁰⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 63.

⁽⁷¹⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 44.

⁽⁷²⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 62.

⁽⁷³⁾ CJUE, 2024, [K și L](#), op. cit., nota de subsol 16, punctul 49.

⁽⁷⁴⁾ OMS, *Classification of female genital mutilation* (Clasificarea mutilării genitale a femeilor), 2007.

MGF este o practică tradițională nocivă și este considerată o încălcare a drepturilor omului în cazul fetelor și al femeilor ⁽⁷⁵⁾.

Așa cum s-a menționat mai sus, considerentul 40 din RCPI face referire în mod explicit la „anumite tradiții și cutume legale, având ca rezultat, de exemplu, mutilarea genitală”, care trebuie să primească atenția cuvenită în cursul evaluării unei cereri.

(a) Caracteristica comună

În funcție de contextul specific din țara de origine, un anumit grup social ar putea fi format din femeile și fetele care împărtășesc caracteristica comună de a nu fi fost supuse MGF în conformitate cu tradițiile locale sau care refuză în continuare să fie supuse acestei practici. Acest grup poate fi definit prin mai multe dimensiuni: se poate baza pe caracteristici înnăscute, cum ar fi vârsta, sexul sau etnia, o istorie comună, cum ar fi decizia de a nu se supune MGF și/sau o caracteristică sau o convingere fundamentală pentru identitatea sau conștiința unei persoane, în special convingerea personală sau culturală împotriva MGF.

Grupul poate include, de asemenea, femeile și fetele care, deși au fost deja supuse unei forme de MGF, sunt încă expuse riscului de alte tipuri de MGF ⁽⁷⁶⁾.

(b) Identitatea proprie

Pentru a stabili dacă grupul de femei și fete care nu au fost supuse MGF, în conformitate cu practicile tradiționale locale, constituie un anumit grup social, este esențial să se evalueze dacă acest grup are o identitate proprie în țara de origine relevantă. Aceasta presupune și să se examineze dacă femeile și fetele respective sunt percepute ca diferite de către societatea înconjurătoare.

În țările sau regiunile în care MGF este larg răspândită, femeile și fetele care nu au fost supuse practicii sau care nu sunt considerate a fi fost supuse „suficient” acestei practici, în conformitate cu normele locale, pot fi considerate distincte și separate de cele care au fost supuse procedurii. Identitatea lor proprie ar putea fi evidențiată prin ostracizare socială, aceste femei și fete putând fi stigmatizate drept „necurate” sau „cu moralitate îndoielnică” de către comunitate. De exemplu, respingerea socială poate fi demonstrată prin refuzul bărbaților de a se căsători cu femei care nu au fost supuse MGF, izolându-le astfel și mai mult de structura socială mai largă.

În plus, femeile și fetele care se opun în mod activ MGF sau care refuză să participe la această practică nocivă pot fi considerate ca încălcând obiceiuri sociale înrădăcinate, expunându-se astfel la stigmatizare și discriminare semnificative. Acest lucru este valabil nu numai pentru femeile și fetele înseși, ci și pentru bărbații care se opun MGF în numele fiicelor lor. În astfel de

⁽⁷⁵⁾ OMS, [Eliminating Female genital mutilation - An interagency statement OHCHR, UNAIDS, PNUD, UNECA, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM](#) (Eliminarea mutilării genitale a femeilor - Declarație comună a agențiilor OHCHR, UNAIDS, UNDP, CEA, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM, OMS), p. 8.

⁽⁷⁶⁾ UNHCR, [Guidance Note on refugee claims relating to female genital mutilation](#) (Notă de orientare privind cererile de azil pe motive referitoare la mutilarea genitală a femeilor), mai 2009, p. 5, punctul 6.

contexte, atât refuzul de a se conforma așteptărilor societății cu privire la MGF, cât și poziția activă împotriva ei pot stabili un grup social clar și definibil, marcat de persecuție sau risc de vătămare.

(c) Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi cel al „fetelor și femeilor care nu au fost supuse MGF și/sau care refuză să se supună acestora în țara X”) nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În cazul de față, unde forma de persecuție de care se teme solicitanta este posibilitatea de a fi supusă MGF, este ușor de stabilit o legătură de cauzalitate între actul de persecuție și motiv. În plus, pot exista și alte riscuri de persecuție, de exemplu, forme grave de discriminare sau ostracizare.

4.2.5. Alte posibile profiluri legate de gen

În continuare este prezentată o listă de exemple frecvente de femei cu caracteristici comune suplimentare, pe baza cărora ar putea fi considerate ca formând un anumit grup social în anumite țări de origine. Este important de subliniat că aceste exemple nu sunt universal aplicabile în toate țările sau societățile. Recunoașterea unui anumit grup social trebuie întotdeauna evaluată în contextul specific al țării de origine, ținând seama de circumstanțele culturale, juridice și sociale unice care pot avea un impact asupra recunoașterii grupului și a riscurilor cu care se confruntă. Prin urmare, fiecare caz trebuie evaluat pe baza unei înțelegeri aprofundate a contextului local și a experiențelor femeilor din societatea respectivă.

- **Femeile care au fost victime ale violului sau ale altor forme de violență sexuală** și care se confruntă cu stigmatizarea din partea societății înconjurătoare.
- **Femeile care au fost prostituate** și care se confruntă cu ostracizarea sau cu alte forme de discriminare, pedepsire sau rele tratamente.
- **Femeile care au supraviețuit traficului de persoane** și care sunt ostracizate de familia lor și de societate în general (vezi secțiunea [4.4. „Victimele traficului de persoane”](#)).
- **Femeile care încalcă obiceiurile sociale**, de exemplu cele care, pe baza unei convingeri profunde, refuză să urmeze normele culturale tradiționale legate de rolul pe care „ar trebui” să-l aibă femeia în familie. Sunt incluse aici profilurile descrise în secțiunea [4.2.2. „Femeile care refuză sau pun capăt unei căsătorii forțate”](#) și în secțiunea [4.2.3. „Femeile care se identifică cu valoarea egalității între femei și bărbați”](#)).

4.3. Copiii

Potrivit Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani.

Considerentul 37 din RCPI prevede:

În funcție de circumstanțe, actele de persecuție cu un caracter specific de gen sau legate în mod specific de copii ar putea include, printre altele, recrutarea în rândul minorilor, mutilarea genitală, căsătoria forțată, traficul cu copii și munca copiilor, precum și traficul în scopul exploataării sexuale.

Situația copiilor poate fi influențată semnificativ de factori precum vârsta lor efectivă (în special în cazul copiilor foarte mici) și absența sau lipsa unor rețele sociale de sprijin. Aceste elemente trebuie luate întotdeauna în considerare cu atenție când se stabilește apartenența copiilor la un anumit grup social.

Mai jos este prezentată o listă cu exemple frecvente de categorii de copii care, datorită caracteristicilor lor comune, ar putea fi considerate un anumit grup social în anumite țări de origine. Totuși, este esențial să se sublinieze că aceste exemple nu sunt universal aplicabile în toate țările sau societățile. Existența și recunoașterea unui anumit grup social trebuie evaluate în contextul specific al țării de origine sau chiar al anumitor regiuni din țara respectivă.

- **Fete cu organe genitale intacte care refuză să fie supuse MGF** (vezi profilul de la secțiunea [4.2.5. „Alte posibile profiluri legate de gen”](#)).
- **Copii care refuză să respecte normele culturale tradiționale și care sunt percepuți de societatea înconjurătoare ca fiind diferiți**, de exemplu fete care studiază sau merg la școală în culturile în care accesul la educație este rezervat băieților, copii care refuză căsătoria forțată.
- **Victime ale traficului de copii care sunt ostracizate** (vezi secțiunea [4.4. „Victimele traficului de persoane”](#)). Copiii sunt deosebit de vulnerabili la traficare, inclusiv în scopuri de exploatare sexuală, căsătorie, munci casnice, sclavie modernă, cerșetorie, adopție ilegală, activități infracționale.
- **Copii acuzați de vrăjitorie.**

4.4. Victimele traficului de persoane

Directiva 2011/36/UE ⁽⁷⁷⁾ prevede o definiție a traficului de persoane.

Articolul 2 Directiva 2011/36/UE

1. *Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele acte intenționate sunt incriminate:*
Recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, inclusiv schimbul sau transferul de control asupra persoanelor în cauză, efectuate sub amenințare sau prin uz de forță sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, prin fraudă, prin înșelăciune, prin abuz de putere sau profitând de starea de vulnerabilitate sau prin oferirea sau primirea de bani sau de alte foloase pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra alteia, în vederea exploatării.
2. *O stare de vulnerabilitate înseamnă o situație în care persoana în cauză nu poate decât să se supună abuzului implicat, neavând o alternativă reală sau acceptabilă.*
3. *Exploatarea include, cel puțin, exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, inclusiv cerșitul, sclavia sau practicile similare sclaviei, aservirea, exploatarea activităților infracționale sau prelevarea de organe ori exploatarea maternității de substituție, a căsătoriei forțate sau a adopției ilegale.*

Cazurile de trafic de persoane pot acoperi o varietate de situații, cum ar fi:

- victime care au **fost traficate în țara lor de origine și au fugit** în țara de azil pentru a solicita protecție internațională;
- victime care au fost **traficate în afara țării lor de origine**, fie într-o țară terță (de exemplu, o țară de tranzit), fie în țara de azil, și care solicită protecție internațională;
- persoane care nu au fost niciodată traficate, dar care **se tem că ar putea fi traficate** în țara lor de origine și care au fugit în țara de azil pentru a solicita protecție internațională.

Secțiunea de față se concentrează pe anumite grupuri sociale constituite din foste victime ale traficului de persoane. Nu discută cazul persoanelor care nu au fost niciodată traficate și care sunt expuse riscului de a fi traficate din cauza apartenenței la un anumit grup social.

⁽⁷⁷⁾ [Directiva 2011/36/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului (JO L 101, 15.4.2011).

4.4.1. Caracteristica comună

Fostele victime ale traficului pot fi considerate un grup de persoane care împărtășesc experiența trecută comună a traficării, aceasta putând fi văzută ca o „istorie comună ce nu poate fi modificată”.

4.4.2. Identitatea proprie

Pentru a stabili existența unui anumit grup social, trebuie să se analizeze dacă grupul definit de o caracteristică comună are o identitate proprie în țara de origine respectivă.

Stigmatizarea, înstrăinarea sau discriminarea în țara sau în zona de origine poate fi un indiciu că victimele traficului de persoane sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, criteriul identității proprii prevăzut la articolul 10 alineatul (1) litera (d) din RCPI este îndeplinit. Adesea, percepția va depinde de tipul de exploatare la care a fost supusă victima. Victimele exploatării prin muncă sau ale furtului de organe, de exemplu, pot fi privite diferit față de victimele exploatării sexuale.

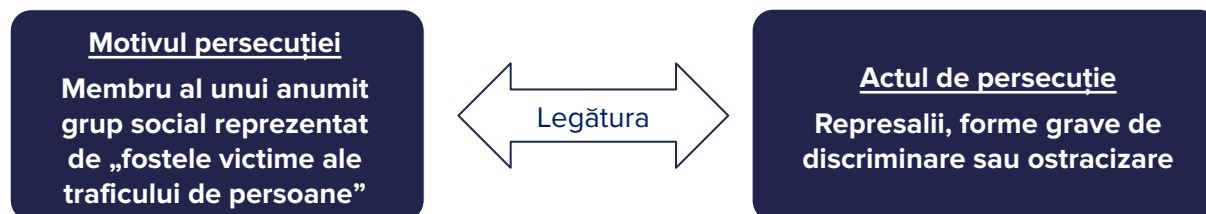
4.4.3. Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi „foste victime ale traficului de persoane”) nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la un anumit grup social reprezentat de „foste victime ale traficului de persoane” și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În calitate de membru al unui anumit grup social reprezentat de „foste victime ale traficului de persoane”, solicitantul poate fi expus unor acte de persecuție variate, cum ar fi represalii, forme grave de discriminare sau ostracizare.

În acest din urmă caz, situația ar fi cea descrisă mai jos.

4.5. Persoanele cu dizabilități sau cu diferite boli

În această secțiune pot fi explorate diferite profiluri, de exemplu, persoanele născute cu o dizabilitate sau cu o tulburare congenitală, persoanele rămase invalide în urma războiului, a consecințelor acestuia sau a unui accident și persoanele care suferă de boli grave.

4.5.1. Caracteristica comună

Persoanele care au o boală, o dizabilitate sau o tulburare genetică pot fi considerate ca împărtășind o caracteristică înăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată, în funcție de circumstanțele lor individuale.

4.5.2. Identitatea proprie

Discriminarea și stigmatizarea persoanelor cu dizabilități sau cu anumite boli pot lua forme diferite și pot să provină din legi, cutume, tradiții sau mituri. În funcție de circumstanțele personale, discriminarea poate să afecteze toate domeniile vieții sociale, printre care accesul la educație, la locuri de muncă sau la asistență medicală și, în general, exercitarea unei game largi de drepturi civice, politice, economice, sociale și culturale.

4.5.3. Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social [în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu (denumirea dizabilității sau a bolii)"] nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la un anumit grup social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În unele cazuri, persoanele cu dizabilități sau cu anumite afecțiuni medicale fizice sau psihice pot fi expuse riscului unor încălcări grave ale drepturilor omului și, prin urmare, pot avea o teamă bine întemeiată de a fi ucise, torturate sau supuse unor tratamente sau pedepse inumane sau degradante. În funcție de contextul din țara de origine și de circumstanțele individuale, discriminarea puternică și stigmatizarea persoanelor cu dizabilități sau cu diferite boli pot constitui chiar persecuție în sensul articolului 9 din RCPI.

La fel ca în cazul tuturor profilurilor și exemplelor menționate în prezentul ghid, profilurile de mai jos sunt menite să ilustreze aplicarea principiilor descrise în secțiunile anterioare. Ele nu trebuie considerate drept anumite grupuri sociale în termeni abstracti, deoarece existența unor astfel de grupuri sociale poate fi stabilită doar prin prisma contextului specific din țara de origine.

4.5.4. Persoanele cu dizabilități

Persoanele cu dizabilități sunt cele care au incapacități fizice, psihice, intelectuale sau senzoriale pe termen lung, care, în interacțiune cu diferite bariere, pot împiedica participarea lor deplină și efectivă la viața socială în condiții de egalitate cu ceilalți ⁽⁷⁸⁾.

(a) Caracteristica comună

În funcție de circumstanțele personale, se poate considera că persoanele cu dizabilități fie au în comun o caracteristică înăscută, fie împărtășesc o istorie comună ce nu poate fi modificată.

(b) Identitatea proprie

În funcție de contextul specific din țara de origine și de circumstanțele personale, persoanele cu dizabilități se pot confrunta cu discriminare și stigmatizare în multe domenii ale vieții. O astfel de discriminare și stigmatizare împotriva persoanelor cu anumite dizabilități poate arăta că ele sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, au o identitate proprie în țara lor de origine ⁽⁷⁹⁾.

(c) Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social [în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu (denumirea dizabilității)"] nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la un anumit grup social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În funcție de condițiile predominante din țara de origine și de circumstanțele individuale, membrii unui anumit grup social de „persoane cu dizabilități” pot fi expuși unor acte de persecuție variate, inclusiv unor încălcări grave ale drepturilor omului.

De asemenea, discriminarea și stigmatizarea persoanelor cu dizabilități pot constitui persecuție în sensul articolului 9 din RCPI.

⁽⁷⁸⁾ Articolul 1 din [Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și Protocolul opțional](#) (A/RES/61/106), adoptată la 13 decembrie 2006 la sediul ONU din New York, în vigoare la 3 mai 2008.

⁽⁷⁹⁾ ONU, [Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights - Equality and non-discrimination under article 5 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities](#) (Raport al Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului – Egalitate și nediscriminare în conformitate cu articolul 5 din Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap), 9 decembrie 2016, p. 4, punctul 6.

4.5.5. Persoanele cu albinism

Albinismul este o afecțiune rară, necontagioasă și moștenită genetic care afectează oameni din întreaga lume, indiferent de originea lor etnică sau de gen. Este rezultatul unui deficit semnificativ în producția de melanină și se caracterizează prin absența parțială sau completă a pigmentului în piele, păr și ochi ⁽⁸⁰⁾.

(a) Caracteristica comună

Persoanele cu albinism pot fi considerate ca având în comun o caracteristică înnăscută.

(b) Identitatea proprie

În funcție de contextul din țara de origine, persoanele cu albinism se pot confrunta cu numeroase forme de discriminare ca urmare a legilor, a tradițiilor, a cutumelor sau a miturilor predominante ⁽⁸¹⁾.

Aceste tipuri de discriminare pot permite să se constate că persoanele cu albinism sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, au o identitate proprie în țările în care există o astfel de discriminare.

(c) Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu albinism”) nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la un anumit grup social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În funcție de contextul din țara de origine și de circumstanțele individuale, persoanele cu albinism pot risca încălcări grave ale drepturilor omului, printre care uciderea, tortura sau tratamente inumane sau degradante.

De asemenea, discriminarea gravă și stigmatizarea persoanelor cu albinism pot constitui persecuție în sensul articolului 9 din RCPI.

⁽⁸⁰⁾ Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU, [Report of the Independent Expert on the enjoyment of human rights by persons with albinism](#) (Raport al expertului independent privind exercitarea drepturilor omului de către persoanele cu albinism), A/HRC/31/63, 18 ianuarie 2016, p. 5, punctul 12.

⁽⁸¹⁾ Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU, [Report of the Independent Expert on the enjoyment of human rights by persons with albinism](#) (Raport al expertului independent privind exercitarea drepturilor omului de către persoanele cu albinism), A/HRC/31/63, 18 ianuarie 2016, p. 6, punctele 14 și 16.

Idei principale de reținut

Șapte considerente generale se regăsesc în tot ghidul. Ele sunt enumerate aici ca idei principale de reținut și trebuie avute întotdeauna în vedere când se întâlnește conceptul de apartenență la un anumit grup social.

Apartenența la un anumit grup social nu este, în sine, suficientă pentru ca solicitantul să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat. Trebuie îndeplinite și celelalte elemente ale definiției termenului „refugiat”, printre care existența unei temeri bine întemeiate de persecuție și legătura acestuia cu motivul specific.

- Simpla stabilire a apartenenței unui solicitant la un anumit grup social nu este suficientă pentru ca acesta să îndeplinească condițiile pentru a obține statutul de refugiat. În acest sens, trebuie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, solicitantul trebuie să aibă o teamă bine întemeiată de persecuție și trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența sa la un anumit grup social și persecuție (sau absența protecției împotriva unei persecuții) și trebuie să se stabilească lipsa protecției în țara de origine.
- În contextul evaluării unei cereri de protecție internațională, apartenența la un anumit grup social este discutată numai în combinație cu teama de persecuție. Apartenența la un anumit grup social nu este un concept de sine stătător, ci trebuie evaluată numai într-un context în care se poate stabili teama de persecuție în țara de origine.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.5 „Legătura \(din motive de\)”](#).

Un anumit grup social este alcătuit din membri care au o caracteristică comună, alta decât simplul fapt că se tem de persecuție.

- Deși apartenența la un anumit grup social nu trebuie evaluată în afara contextului unei temeri de persecuție, teama comună de persecuție nu este, în sine, suficientă pentru a concluziona cu privire la existența unui anumit grup social. Cu alte cuvinte, un grup nu poate exista doar din cauza faptului că riscă să fie persecutat.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.2 „Caracteristica comună”](#).

Existența unui anumit grup social trebuie analizată întotdeauna în funcție de condițiile predominante din țara de origine și în raport cu societatea înconjurătoare.

- Existența unui anumit grup social depinde de contextul național din țara de origine. Mai precis, identitatea proprie trebuie stabilită în raport cu țara respectivă, în care grupul trebuie să fie „perceput ca diferit de societatea înconjurătoare”.
- Prin urmare, este imposibil să se declare sau să se identifice o listă de profiluri care să constituie „anumite grupuri sociale”, în termeni abstracți, valabile indiferent de țara de origine. Toate exemplele oferite în prezentul ghid sunt menite doar să ilustreze analiza juridică de bază.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.3 „Identitatea proprie”](#).

Definiția „apartenenței la un anumit grup social” utilizează o abordare cumulativă.

- Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din RCPI prevede că, pentru stabilirea apartenenței la un anumit grup social, trebuie îndeplinite cumulativ cele două condiții: caracteristici comune și perceperea unei identități proprii.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.1 „Abordare cumulativă”](#).

Mărimea grupului nu este relevantă.

- Acolo unde este posibil, poate fi de preferat să se definească grupuri mai specifice. Totuși, la fel ca în cazul celorlalte motive de persecuție, numărul efectiv de oameni incluși într-un anumit grup social nu este relevant pentru stabilirea existenței sale.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.4 „Aparență”](#).

Coeziunea grupului nu reprezintă o condiție în sine.

- Coeziunea dintre membrii grupului nu este o condiție. Nu este necesar ca membrii grupului să se cunoască și nici să aibă vreo legătură între ei.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.4 „Aparență”](#).

Nu toți membrii grupului trebuie să fie expuși riscului de a fi persecutați.

- Nu este necesar ca toți membrii grupului să fi fost diferențiați în sensul persecuției.

Pentru mai multe informații, consultați secțiunea [3.6 „Considerații specifice”](#).

5. Jurisprudența UE

În continuare se prezintă jurisprudența CJUE avută în vedere la elaborarea prezentului ghid.

CJUE, *Sumarul hotărârii – X, Y și Z, 2013* (extrase) ⁽⁸²⁾

1. *Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale care vizează în mod specific persoanele homosexuale permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social.*

Articolul 10 alineatul (1) din directivă, care definește ceea ce constituie un anumit grup social în privința căruia apartenența poate determina o temere reală de a fi persecutat, impune, în particular, îndeplinirea a două condiții cumulative. Pe de o parte, membrii săi împărtășesc o caracteristică înăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta. Pe de altă parte, respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză întrucât este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.

În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. Interpretarea amintită este confirmată de articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din Directiva 2004/83, din care reiese că, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. A doua condiție presupune că, în țara de origine în cauză, grupul al cărui membri împărtășesc aceeași orientare sexuală are identitate proprie întrucât este perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit.

(vezi punctele 44-47, punctul 49 și dispozitivul 1)

2. *Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate, coroborat cu articolul 9 alineatul (2) litera (c) din aceasta, trebuie interpretat în sensul că simpla incriminare a actelor de homosexualitate nu constituie, în sine, un act de persecuție. În schimb, o pedeapsă privativă de libertate prin care sunt sancționate acte de homosexualitate și care este aplicată în mod efectiv în țara de origine care a adoptat o astfel de legislație trebuie considerată o sancțiune disproporționată sau discriminatorie și*

⁽⁸²⁾ CJUE, *Sumar – Hotărârea Curții (Camera a patra), cauzele conexate C-199/12-C-201/12 – X, Y și Z*, 7 noiembrie 2013. Trimitere la hotărârea integrală la nota de subsol 9.

constituie, așadar, un act de persecuție.

Atunci când un solicitant de azil invocă existența în țara sa de origine a unei legislații care incriminează actele de homosexualitate, revine autorităților naționale sarcina de a efectua, în cadrul evaluărilor faptelor și circumstanțelor în temeiul articolului 4 din Directiva 2004/83, o examinare a tuturor faptelor relevante privind țara de origine, inclusiv a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale țării de origine și a modului lor de aplicare, astfel cum prevede articolul 4 alineatul (3) litera (a) din directivă. În cadrul acestei examinări, revine, printre altele, autorităților menționate sarcina de a stabili dacă, în țara de origine a solicitantului, pedeapsa privativă de libertate prevăzută de o astfel de legislație este aplicată în practică. Acestea sunt elementele în lumina cărora revine autorităților naționale sarcina de a decide dacă este necesar să se considere că, în mod efectiv, este fondată temerea solicitantului că, odată întors în țara lui de origine, va fi persecutat.

(vezi punctele 58-61, dispozitivul 2)

3. Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate, coroborat cu articolul 2 litera (c) din aceasta, trebuie interpretat în sensul că numai actele de homosexualitate considerate delict în conformitate cu legislația internă a statelor membre sunt excluse din domeniul său de aplicare. La momentul evaluării unei cereri având ca obiect obținerea statutului de refugiat, autoritățile competente nu pot pretinde în mod rezonabil solicitantului de azil ca, pentru a evita riscul de persecuție, să-și ascundă homosexualitatea în țara sa de origine sau să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale.

În această privință, faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să-și ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta. În consecință, persoanei interesate va trebui să i se acorde statutul de refugiat conform articolului 13 din directivă în cazul în care se dovedește că, odată întoarsă în țara sa de origine, homosexualitatea sa o va expune unui risc real de persecuție în sensul articolului 9 alineatul (1) din directivă. Faptul că aceasta ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale decât a unei persoane heterosexuale nu trebuie luat în considerare în această privință.

(vezi punctele 70, 75 și 76, dispozitivul 3)

CJUE, *Sumar al hotărârii – F, 2018* (extrase) ⁽⁸³⁾

1. Trebuie subliniat că declarațiile unui solicitant de protecție internațională cu privire la orientarea sa sexuală nu constituie, luându-se în considerare contextul particular în care se înscriu cererile de protecție internațională, decât punctul de plecare al procesului de evaluare a faptelor și a circumstanțelor prevăzut la articolul 4 din Directiva 2011/95 (vezi prin analogie Hotărârea din 2 decembrie 2014, A și alții, C-148/13-C-150/13, EU:C:2014:2406, punctul 49). În consecință, deși este în sarcina solicitantului de protecție internațională să identifice orientarea de natură sexuală, care constituie un element care ține de sfera sa personală, cererile de protecție internațională motivate de o temere de persecuție din cauza respectivei orientări sexuale, la fel ca cererile fondate pe alte motive de persecuție, pot face obiectul procesului de evaluare prevăzut la articolul 4 din această directivă (vezi prin analogie Hotărârea din 2 decembrie 2014, A și alții, C-148/13-C-150/13, EU:C:2014:2406, punctul 52).

(vezi punctele 28, 29)

2. În această privință, trebuie amintit că orientarea sexuală constituie o caracteristică ce poate stabili apartenența unui solicitant la un anumit grup social în sensul articolului 2 litera (d) din Directiva 2011/95, atunci când grupul de persoane ai cărui membri împărtășesc aceeași orientare sexuală este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare (vezi în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X și alții, C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 46 și 47), astfel cum confirmă, de altfel, articolul 10 alineatul (1) litera (d) din această directivă. Cu toate acestea, din articolul 10 alineatul (2) din directiva menționată rezultă că, atunci când statele membre evaluează dacă un solicitant este îndreptățit să se teamă că va fi persecutat, este indiferent dacă el posedă efectiv caracteristica legată de apartenența la un anumit grup social care stă la originea persecuției, atât timp cât o astfel de caracteristică îi este atribuită de către agentul de persecuție.

Prin urmare, pentru a se pronunța cu privire la o cerere de protecție internațională fondată pe o temere de persecuție pe motive de orientare sexuală, nu este întotdeauna necesar să se evalueze credibilitatea orientării sexuale a solicitantului în cadrul aprecierii faptelor și a circumstanțelor, prevăzută la articolul 4 din Directiva 2011/95.

(vezi punctele 30-32)

⁽⁸³⁾ CJUE, *Sumar – Hotărârea Curtii (Camera a treia), cauza C-473/16 – F*, 25 ianuarie 2018. Trimitere la hotărârea integrală la nota de subsol 11.

CJUE, *Sumarul hotărârii – Ahmedbekova, 2018 (extrase)* ⁽⁸⁴⁾

5. Participarea solicitantului de protecție internațională la introducerea unei acțiuni împotriva țării sale de origine la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate în principiu să fie considerată, în cadrul evaluării motivelor de persecuție, prevăzută la articolul 10 din Directiva 2011/95, ca dovedind apartenența acestui solicitant la un „anumit grup social”, în sensul alineatului (1) litera (d) al acestui articol, ci trebuie considerată ca fiind un motiv de persecuție în temeiul „opiniilor politice”, în sensul alineatului (1) litera (e) al articolului 10 din directivă, dacă există motive întemeiate de a se teme că participarea la introducerea acestei acțiuni este percepută de țara respectivă ca un act de dizidență politică împotriva căruia aceasta ar putea preconiza exercitarea de represalii.

În această privință, este necesar să se arate că articolul 10 alineatul (1) din Directiva 2011/95 trebuie coroborat cu articolul 10 alineatul (2) din aceeași directivă. Potrivit alineatului (2) din Directiva 2011/95, atunci când se evaluează dacă un solicitant este îndreptățit să se teamă că va fi persecutat, este indiferent dacă posedă efectiv caracteristica legată de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice care stau la originea persecuției, atât timp cât o astfel de caracteristică îi este atribuită de către agentul de persecuție.

Prin urmare, independent de aspectul dacă participarea unui resortisant al Azerbaidjanului la introducerea unei acțiuni împotriva acestei țări la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru a se constata o încălcare a libertăților fundamentale de către regimul care se află la putere traduce o „opinie politică” din partea acestui resortisant, trebuie să se examineze, în cadrul evaluării motivelor de persecuție invocate în cererea de protecție internațională depusă de resortisantul menționat, dacă există motive întemeiate de a se teme că participarea menționată este percepută de regimul menționat ca un act de dizidență politică împotriva căruia acesta ar putea preconiza exercitarea unor represalii. Atunci când există motive întemeiate de a se teme că aceasta este situația, trebuie să se concluzioneze că solicitantul suferă o amenințare gravă și dovedită de persecuție ca urmare a exprimării de către acesta a opiniilor sale cu privire la politicile și la metodele țării sale de origine. Astfel cum rezultă din chiar modul de redactare a articolului 10 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2011/95, noțiunea „opinii politice” care figurează în această dispoziție include o asemenea situație.

În schimb, grupul de persoane din care face eventual parte solicitantul de protecție internațională atunci când participă la introducerea unei acțiuni la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate în principiu să fie calificat drept „grup social” în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95. Astfel, pentru ca existența unui „grup social”, în sensul acestei dispoziții, să poată fi constatată, trebuie îndeplinite două condiții cumulative. Pe de o parte, membrii grupului trebuie să împărtășească o „caracteristică înăscută” sau o „istorie comună ce nu poate fi modificată” sau o caracteristică sau o credință „atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință

⁽⁸⁴⁾ CJUE, *Sumar – Hotărârea Curții (Camera a doua), cauza C-652/16 – Ahmedbekova*, 4 octombrie 2018. Trimitere la hotărârea integrală la nota de subsol 12.

încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”. Pe de altă parte, respectivul grup trebuie să aibă o identitate proprie în țara terță în cauză, fiind perceput ca „diferit” de societatea înconjurătoare (Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X și alții, C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctul 45).

(vezi punctele 85-90, dispozitivul 5)

CJUE, Rezumat al hotărârii - WS, 2024 ⁽⁸⁵⁾

Pronunțându-se asupra unei cereri de decizie preliminară, Curtea, reunită în Marea Cameră, a adus clarificări cu privire la unul dintre motivele de persecuție care pot duce la recunoașterea statutului de refugiat, și anume „apartenența la un anumit grup social” ⁽⁸⁶⁾, în cazul în care solicitantul de protecție internațională este o femeie care susține că, dacă s-ar întoarce în țara sa de origine, se teme că va fi ucisă sau supusă unor acte de violență comise de un membru al familiei sau al comunității sale din cauza presupusei încălcări a unor norme culturale, religioase sau tradiționale.

WS este o resortisantă turcă de origine kurdă. După ce a intrat în mod legal în Bulgaria în luna iunie 2018, s-a alăturat unui membru al familiei sale în Germania, unde a formulat o cerere de protecție internațională. În urma unei cereri a autorităților germane, WS a fost reprimată de autoritățile bulgare în vederea examinării cererii sale de protecție internațională, în temeiul unei decizii adoptate în luna februarie 2019 de Agenția Națională pentru Refugiați ⁽⁸⁷⁾ (denumită în continuare „DAB”).

Cu ocazia interogatoriilor efectuate în luna octombrie 2019, WS a declarat că a fost căsătorită forțat, la vârsta de 16 ani, și că a fost victima unor acte de violență domestică. WS ar fi fugit de la domiciliul conjugal în luna septembrie 2016. În anul 2017, ar fi încheiat o căsătorie religioasă, iar în mai 2018 ar fi avut un fiu, rezultat din această căsătorie. După plecarea din Turcia, ea ar fi divorțat în mod oficial de primul său soț în luna septembrie 2018, în pofida contestațiilor acestuia din urmă. Pentru aceste motive, ea declară că se teme să nu fie ucisă de familie dacă se întoarce în Turcia.

Printr-o decizie adoptată în luna mai 2020, președintele DAB a respins cererea de protecție internațională introdusă de WS, apreciind, pe de o parte, că nu erau îndeplinite condițiile necesare pentru acordarea statutului de refugiat. Astfel, motivele invocate de WS, în special actele de violență domestică sau amenințările cu moartea proferate la adresa sa nu ar fi relevante, deoarece nu ar putea fi asociate cu niciunul dintre motivele de persecuție prevăzute de Legea privind azilul și refugiații, care transpune Directiva 2011/95 în dreptul bulgar. În plus, WS nu ar fi declarat că este persecutată pe criterii de gen.

⁽⁸⁵⁾ CJUE, Rezumat – Hotărârea Curții (Marea Cameră), cauza C-621/21 – WS, 16 ianuarie 2024. Trimitere la hotărârea integrală la nota de subsol 14.

⁽⁸⁶⁾ În temeiul articolului 2 litera (d) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9).

⁽⁸⁷⁾ Darzhavna agentsia za bezhantsite (Agenția de Stat pentru Refugiați, Bulgaria).

Pe de altă parte, lui WS i-a fost refuzată acordarea statutului conferit prin protecție subsidiară. S-a considerat că aceasta nu îndeplinea condițiile necesare în acest scop, în măsura în care, în primul rând, nici autoritățile oficiale și nici anumite entități neguvernamentale nu ar fi întreprins împotriva sa vreo acțiune pe care statul nu este în măsură s-o controleze. În al doilea rând, WS nu ar fi informat poliția că ar fi făcut obiectul unor agresiuni de natură penală, nu ar fi depus plângere și ar fi părăsit în mod legal Turcia.

Acțiunea introdusă de WS împotriva acestei decizii a fost respinsă.

În luna aprilie 2021, WS a introdus, pe baza unor noi elemente de probă, o cerere ulterioară de protecție internațională, invocând temeri bine întemeiate de persecuție, pe motivul apartenenței sale la un anumit grup social, cel al femeilor victime ale actelor de violență domestică și cel al femeilor care sunt potențiale victime ale unor crime de onoare, din partea agenților neguvernamentali împotriva cărora statul turc nu o poate proteja. Opunându-se returnării sale în Turcia, ea arată că se teme că va fi victima unei crime de onoare sau că va fi din nou căsătorită forțat.

În luna mai 2021, DAB a refuzat să redeschidă procedura de acordare a unei protecții internaționale, în special pentru motivul că WS nu ar fi menționat niciun element nou important în legătură cu situația sa personală sau cu statul său de origine.

Sesizată cu o cale de atac împotriva acestei decizii, instanța de trimitere a decis să solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea Directivei 2011/95, invitând-o să precizeze condițiile de drept material care reglementează acordarea unei protecții internaționale și tipul de protecție internațională care trebuie acordat în astfel de împrejurări.

Aprecierea Curții

În primul rând, Curtea examinează dacă, în temeiul Directivei 2011/95, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, femeile din această țară pot fi considerate, în ansamblu, ca aparținând unui „anumit grup social”, ca „motiv al persecuției” de natură să conducă la recunoașterea statutului de refugiat, sau dacă femeile vizate trebuie să împărtășească o caracteristică comună suplimentară pentru a aparține unui astfel de grup.

În această privință, Curtea subliniază, mai întâi, că Convenția de la Istanbul⁽⁸⁸⁾ enunță obligații care intră sub incidența domeniului de aplicare al articolului 78 alineatul (2) din TFUE, care împuternicește legiuitorul Uniunii să adopte măsuri referitoare la un sistem european comun de azil, precum Directiva 2011/95. Astfel, această convenție, în măsura în care prezintă o legătură cu azilul și cu nereturnarea, face parte dintre tratatele în raport cu care trebuie interpretată directiva menționată⁽⁸⁹⁾, chiar dacă anumite state membre, printre care și Republica Bulgaria, nu au ratificat-o.

În continuare, Curtea amintește că din articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95

⁽⁸⁸⁾ Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, încheiată la Istanbul la 11 mai 2011, semnată de Uniunea Europeană la 13 iunie 2017 și aprobată în numele acesteia prin Decizia (UE) 2023/1076 a Consiliului din 1 iunie 2023 (JO 2023, L 143 I, p. 4) (denumită în continuare „Convenția de la Istanbul”). Această convenție are caracter obligatoriu pentru Uniune de la 1 octombrie 2023.

⁽⁸⁹⁾ În temeiul articolului 78 alineatul (1) din TFUE.

reiese că un grup este considerat un „anumit grup social” atunci când sunt îndeplinite două condiții cumulative. Primo, membrii grupului în discuție trebuie să împărtășească cel puțin una dintre cele trei trăsături de identificare vizate de această dispoziție ⁽⁹⁰⁾. Secundo, acest grup trebuie să aibă o „identitate proprie” în țara de origine.

În ceea ce privește prima condiție de identificare a unui „anumit grup social”, Curtea arată că faptul de a fi de sex feminin constituie o caracteristică înnăscută și, prin urmare, este suficient pentru a îndeplini această condiție. Acest lucru nu exclude faptul ca femeile care împărtășesc o trăsătură comună suplimentară, precum de exemplu o istorie comună ce nu poate fi modificată ⁽⁹¹⁾, să poată aparține de asemenea unei asemenea categorii în sensul acestei dispoziții.

În ceea ce privește a doua condiție de identificare a unui „anumit grup social”, Curtea constată că femeile, indiferent dacă împărtășesc sau nu o caracteristică comună suplimentară, pot fi percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și li se poate recunoaște o identitate proprie în această societate, printre altele din cauza normelor sociale, morale sau juridice în vigoare în țara lor de origine.

În sfârșit, Curtea arată că apartenența la un „anumit grup social” trebuie constatată în mod independent de actele de persecuție ⁽⁹²⁾ ale căror victime pot fi membri ai acestui grup în țara de origine. Totuși, o discriminare sau o persecuție suferită de persoane care împărtășesc o caracteristică comună poate constitui un factor relevant atunci când, pentru a verifica dacă este îndeplinită a doua condiție de identificare a unui grup social, este necesar să se aprecieze dacă grupul în discuție este distinct în raport cu normele sociale, morale sau juridice din țara de origine în discuție.

Prin urmare, pe de o parte, femeile, în ansamblu, pot fi considerate ca aparținând unui „anumit grup social”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95, atunci când se stabilește că, în funcție de condițiile predominante din țara lor de origine, ele sunt, din cauza genului lor, expuse unor violențe fizice sau psihice, inclusiv acte de violență sexuală și violență domestică. Pe de altă parte, grupuri mai restrânse de femei care au o caracteristică comună suplimentară ⁽⁹³⁾ pot fi considerate ca aparținând unui grup social cu o identitate proprie în țara lor de origine dacă, din cauza acestei caracteristici, femeile respective sunt stigmatizate și expuse oprobiului societății înconjurătoare a acestora, conducând la excluderea lor socială sau la acte de violență.

În al doilea rând, Curtea examinează dacă, atunci când un solicitant invocă temerea de a fi persecutat în țara sa de origine de către agenți neguvernamentali, Directiva 2011/95 impune să se stabilească o legătură între actele de persecuție și cel puțin unul dintre

⁽⁹⁰⁾ Și anume o „caracteristică înnăscută” sau o „istorie comună ce nu poate fi modificată” ori o „caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”.

⁽⁹¹⁾ În special, potrivit Curții, faptul că femeile se sustrag unei căsătorii forțate sau că părăsesc domiciliul conjugal poate fi considerat o istorie comună ce nu poate fi modificată, în sensul acestei dispoziții.

⁽⁹²⁾ În sensul articolului 9 din Directiva 2011/95.

⁽⁹³⁾ Cu titlu de exemplu al unei asemenea caracteristici comune suplimentare, Curtea menționează situația femeilor care refuză o căsătorie forțată, atunci când o asemenea practică poate fi considerată o normă socială în cadrul societății lor, sau situația în care ele încalcă o atare normă punând capăt acestei căsătorii.

motivele de persecuție menționate la articolul 10 alineatul (1) din Directiva 2011/95. Ea arată că, potrivit articolului 9 alineatul (3) din această directivă coroborat cu alte dispoziții ⁽⁹⁴⁾, recunoașterea statutului de refugiat presupune stabilirea unei legături între motivele de persecuție citate anterior, pe de o parte, și, pe de altă parte, fie actele de persecuție ⁽⁹⁵⁾, fie lipsa protecției din partea „agenților de protecție” ⁽⁹⁶⁾, împotriva unor acte de persecuție săvârșite de „agenți neguvernamentali”. Astfel, în prezența unui act de persecuție săvârșit de un agent neguvernamental, condiția stabilită la articolul 9 alineatul (3) menționat ⁽⁹⁷⁾ este îndeplinită atunci când acest act se întemeiază pe unul dintre motivele de persecuție menționate la articolul 10 alineatul (1) din această directivă, chiar dacă lipsa protecției nu s-ar baza pe aceste motive. Această condiție trebuie considerată de asemenea îndeplinită atunci când lipsa protecției se întemeiază pe unul dintre motivele de persecuție menționate în această din urmă dispoziție, chiar dacă actul de persecuție săvârșit de un agent neguvernamental nu s-ar întemeia pe unul dintre aceste motive. În consecință, atunci când un solicitant invocă temerea de a fi persecutat în țara sa de origine de către agenți neguvernamentali, nu este necesar să se stabilească o legătură între unul dintre motivele de persecuție menționate la articolul 10 alineatul (1) din Directiva 2011/95 și actele de persecuție dacă o astfel de legătură poate fi stabilită între unul dintre aceste motive de persecuție și lipsa protecției împotriva acestor acte din partea agenților de protecție ⁽⁹⁸⁾

În al treilea rând, Curtea statuează că noțiunea de vătămări grave ⁽⁹⁹⁾, de natură să conducă la recunoașterea statutului conferit prin protecție subsidiară ⁽¹⁰⁰⁾, acoperă amenințarea reală la adresa solicitantului de a fi ucis sau de a fi supus unor acte de violență din partea unui membru al familiei sale sau al comunității sale din cauza presupusei încălcări a unor norme culturale, religioase sau tradiționale. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea arată că articolul 15 literele (a) și (b) din Directiva 2011/95 ⁽¹⁰¹⁾ califică drept „vătămări grave” „pedeapsa cu moartea sau execuția” și „tortura sau tratamentele sau pedepsele inumane sau degradante aplicate unui solicitant în țara de origine”. Ținând seama de obiectivul articolului 15 litera (a) din Directiva 2011/95 de a asigura protecție persoanelor al căror drept la viață ar fi amenințat în caz de întoarcere în țara lor de origine, termenul „execuție” care figurează în directivă nu poate fi interpretat ca excluzând vătămări la adresa vieții pentru singurul motiv că acestea sunt săvârșite de agenți neguvernamentali. Astfel, atunci când o femeie este supusă unui risc real de a fi ucisă sau de a fi victima unor acte de violență din partea unui membru al familiei sale sau al comunității sale pentru motivul presupusei încălcări a unor norme culturale, religioase sau tradiționale, o astfel de vătămare gravă trebuie calificată drept „execuție”, în sensul acestei dispoziții.

⁽⁹⁴⁾ În speță, coroborat cu articolul 6 litera (c) și cu articolul 7 alineatul (1), în lumina considerentului 29 din Directiva 2011/95.

⁽⁹⁵⁾ În sensul articolului 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2011/95.

⁽⁹⁶⁾ Acești „agenți de protecție” sunt definiți la articolul 7 din Directiva 2011/95.

⁽⁹⁷⁾ Această condiție este prevăzută la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2011/95.

⁽⁹⁸⁾ În sensul articolului 7 alineatul (1) din această directivă.

⁽⁹⁹⁾ Prevăzută la articolul 15 literele (a) și (b) din Directiva 2011/95.

⁽¹⁰⁰⁾ În sensul articolului 2 litera (g) din Directiva 2011/95

⁽¹⁰¹⁾ Interpretat în lumina considerentului 34 din Directiva 2011/95

CJUE, *Rezumatul hotărârii – K și L, 2024* ⁽¹⁰²⁾

Sesizată cu titlu preliminar de *rechtbank Den Haag, zittingsplaats s-Hertogenbosch* (Tribunalul din Haga, sediul în s-Hertogenbosch, Țările de Jos), Curtea, reunită în Marea Cameră, se pronunță cu privire la aspectul dacă resortisantele minore ale unei țări terțe care se identifică cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați ca urmare a șederii lor într-un stat membru pot fi considerate ca aparținând „unui anumit grup social”, ca „motiv de persecuție” care poate conduce la recunoașterea statutului de refugiat. ⁽¹⁰³⁾

K și L sunt două surori de cetățenie irakiană, născute în 2003 și, respectiv, în 2005. Acestea au ajuns în Țările de Jos în 2015 și de atunci locuiesc fără întrerupere în această țară. Cererile lor de azil, introduse în noiembrie 2015, au fost respinse în februarie 2017. În aprilie 2019, acestea au introdus cereri ulterioare ⁽¹⁰⁴⁾, care au fost respinse ca vădit nefondate în decembrie 2020. Pentru a contesta aceste decizii de respingere, K și L susțin în fața instanței de trimitere că, în urma șederii lor îndelungate în Țările de Jos, s-au „occidentalizat”. Se tem că vor fi persecutate în cazul întoarcerii în Irak din cauza identității pe care și-au format-o în Țările de Jos, marcată de asimilarea normelor, a valorilor și a comportamentelor diferite de cele din țara lor de origine, care ar fi devenit atât de esențiale pentru identitatea și pentru conștiința lor, încât nu ar putea renunța la acestea. Ele susțin astfel că aparțin unui „anumit grup social”, în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95.

În acest context, instanța de trimitere ridică, pe de o parte, problema interpretării noțiunii de „apartenență la un anumit grup social” și, pe de altă parte, problema modului în care trebuie luat în considerare interesul superior al copilului, garantat la articolul 24 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în cadrul procedurii de examinare a cererilor de protecție internațională.

Aprecierea Curții

În primul rând, Curtea precizează că un grup este considerat un „anumit grup social” în special atunci când sunt îndeplinite două condiții cumulative. Pe de o parte, persoanele susceptibile să aparțină grupului respectiv trebuie să împărtășească cel puțin una dintre următoarele trei trăsături de identificare, și anume o „caracteristică înăscută”,

⁽¹⁰²⁾ CJUE, *Rezumat – Hotărârea Curții (Marea Cameră), cauza C-646/21 – K și L*, 11 iunie 2024. Trimitere la hotărârea integrală la nota de subsol 16.

⁽¹⁰³⁾ În temeiul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9), în scopul evaluării motivelor persecuției, un grup este considerat un „anumit grup social” atunci când, în special, membrii săi împărtășesc o caracteristică înăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată sau o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta, iar acest grup are o identitate proprie în țara respectivă deoarece este perceput ca diferit de către societatea înconjurătoare.

⁽¹⁰⁴⁾ Potrivit articolului 2 litera (q) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60), o „cerere ulterioară” este o cerere suplimentară de protecție internațională depusă după adoptarea unei decizii finale privind cererea anterioară.

o „istorie comună ce nu poate fi modificată” sau o „caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”. Pe de altă parte, respectivul grup trebuie să aibă o „identitate proprie” în țara de origine, „fiind perceput ca diferit de societatea înconjurătoare”.

În ceea ce privește prima dintre aceste condiții, identificarea efectivă a unei femei cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, în măsura în care presupune voința de a beneficia de această egalitate în viața sa cotidiană, implică posibilitatea de a face în mod liber propriile alegeri de viață, în special în ceea ce privește educația și cariera sa profesională, întinderea și natura activităților sale în sfera publică, posibilitatea de a obține independența economică lucrând în afara gospodăriei, decizia de a trăi singură sau în familie și alegerea partenerului său, alegeri care sunt fundamentale pentru stabilirea identității sale. În aceste condiții, identificarea efectivă a unei resortisante a unei țări terțe cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați poate fi considerată „o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta”.

În ceea ce privește a doua condiție, referitoare la „identitatea proprie” a grupului în țara de origine, trebuie să se constate că femeile pot fi percepute de către societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că li se poate recunoaște o identitate proprie în această societate, printre altele din motive ce țin de norme sociale, morale sau juridice în vigoare în țara lor de origine. Îndeplinesc de asemenea această condiție femeile care împărtășesc o caracteristică comună suplimentară, cum ar fi identificarea efectivă a valorii fundamentale a egalității între femei și bărbați, atunci când aceste norme în vigoare în țara lor de origine au drept consecință faptul că aceste femei, din cauza acestei caracteristici comune, sunt percepute de asemenea ca fiind diferite de către societatea înconjurătoare.

Rezultă că femeile, inclusiv cele minore, care împărtășesc ca o caracteristică comună identificarea efectivă cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, intervenită în cursul șederii lor într-un stat membru, pot, în funcție de condițiile existente în țara de origine, să fie considerate ca aparținând unui „anumit grup social”, ca „motiv de persecuție” susceptibil să conducă la recunoașterea statutului de refugiat.

În această privință, Curtea subliniază că identificarea efectivă, de către o resortisantă a unei țări terțe, cu valoarea fundamentală a egalității între femei și bărbați, intervenită în cursul șederii sale într-un stat membru, nu poate fi calificată drept circumstanță creată de această resortisantă prin propria voință după plecarea din țara de origine ⁽¹⁰⁵⁾ și nici drept o activitate având ca scop unic sau scop principal crearea condițiilor necesare pentru a depune o cerere de protecție internațională ⁽¹⁰⁶⁾. Astfel, este suficient să se constate că, atunci când o asemenea identificare este dovedită corespunzător cerințelor legale, ea nu poate fi nicidecum asimilată demersurilor abuzive și de instrumentalizare pe care articolul 5 alineatul (3) din Directiva 2011/95 urmărește să le combată.

În al doilea rând, Curtea constată că, în cazul în care un solicitant de protecție

¹⁰⁵ See Article 5(3) of Directive 2011/95.

¹⁰⁶ See Article 4(3)(d) of Directive 2011/95.

internațională este minor, autoritatea națională competentă trebuie să țină seama în mod necesar, în urma unei examinări individualizate, de interesul superior al minorului respectiv atunci când evaluează temeinicia cererii acestuia de protecție internațională.

Cu privire la acest aspect, Curtea precizează, pe de o parte, că, în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale, statele membre trebuie să respecte articolul 24 alineatul (2) din aceasta în cazul în care pun în aplicare dreptul Uniunii și deci și atunci când examinează o „cerere ulterioară”. Pe de altă parte, întrucât articolul 40 alineatul (2) din Directiva 2013/32 nu face nicio distincție între o primă cerere de protecție internațională și o „cerere ulterioară” în raport cu natura elementelor sau a datelor susceptibile să demonstreze că solicitantul îndeplinește condițiile pentru a fi beneficiar de protecție internațională în temeiul Directivei 2011/95, evaluarea faptelor și a circumstanțelor în susținerea acestor cereri trebuie efectuată, în ambele cazuri, în conformitate cu articolul 4 din această din urmă directivă.

În plus, pentru a evalua o cerere de protecție internațională întemeiată pe un motiv de persecuție precum „apartenența la un anumit grup social”, o ședere îndelungată într-un stat membru poate fi luată în considerare, mai ales atunci când coincide cu o perioadă în care un solicitant minor și-a format identitatea.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

